Ч. 129 (14.960). Львів, четвер 16. червня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. РІК LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телеґр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000.
" Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Британський уряд не виступить проти національної Еспанії

В ОБОРОНІ БРИТІЙСЬКИХ КОРАБЛІВ ПЕРЕД ЛЕТУНСЬКИМИ АТАКАМИ.

Прем. Чемберлен виголосив у палаті громад заяву у справі бомбардування британських кораблів на еспанських водах.

Він пояснив, що є два проєкти охорони кораблів перед бомбардуванням:

1) утворити смуги безпеки в деяких пристанях,

2) вибрати одну червону пристань поза тереном воєнних операцій, куди британські кораблі могли би причалювати без перешкод.

Британський уряд може хоронити британські кораблі лише на повному морі, зате на еспанські територіяльні води вони мусять впливати на власний риск. **Анґлія не може дати ніякої помочі кораблям, що впливають до червоних пристаней у воєнній смузі.**

Часті атаки на британські кораблі впливають некорисно на взаємини між Льондоном і Бурґосом.

АНГЛІЯ ПРОПОНУЄ НЕВТРАЛІЗАЦІЮ ПРИСТАНЕЙ ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ.

Британський ґенеральний аґент у Бурґосі закомунікував нац. урядові ось який проєкт невтралізації пристаней червоної Еспанії: Над тими пристанями установлено би міжнародню контролю, щоб унеможливити вивантажування воєнного матеріялу, зате нац. літаки не бомбардували би тих пристаней.

Еспанський нац. ґенеральний аґент у Льондоні поставився прихильно до того проєкту.

Національні війська заняли Вілляреаль.

Як подає Авас, дивізія ґенерала Мартіна Альфонсо заняла Вілляреаль; через ріку Міхарес перейшла вона без труду.

Бої на тому відтинку доказують, що червона армія здеморалізована, але вона має дістати поважну поміч.

ШТАБ ЧЕРВОНОЇ ДИВІЗІЇ ПЕРЕЙШОВ ФРАНЦУСЬКИЙ КОРДОН З 200 ВОЯКАМИ.

Штаб 43. червоної дивізії перейшов французький кордон, забираючи зі собою касу. Крім того перейшло кордон 200 вояків тої дивізії, здебільша ранених.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ОЧИЩУЮТЬ ПРОВІНЦІЮ КАСТЕЛЛЬОН.

Як подає Радіо Насіональ, національні війська дальше очищують провінцію Кастелльон та збирають зброю і муніцію, яку залишили червоні. Вони дальше йдуть дуже скоро вперед.

Становище німецького уряду в справі австр. позичок

Німецький уряд вислав до британського ноту у справі австрійських позичок, у якій ствержує, що Німеччина перебере на себе частинно ті позички, якщо обнизиться опроцентування двох німецьких позичок — Дейвіса і Юнга. Без того Німеччина не може брати на себе ніяких зобовязань, бо після аншлюсу чужі держави спроваджують з Австрії менше товарів, ніж це передбачено в торговельних договорах.

В британських колах приняли цю ноту неприхильно. Міністр скарбу сер Саймон заявив у палаті громад, що коли не дійде до згоди в тій справі, Англія 30. ц. м. уневажнить без виповідження теперішню анґльо-німецьку платничу умову.

Переговори прем. Годжі зі судетськими німцями.

З Праги повідомляють урядово: Прем. Годжа відбув нараду з представниками судетсько-німецької партії, послами Кундтом, Роше і Петерсом.

АНГЛІЙСЬКИЙ УРЯД РАДИТЬ ОБОМ СТОРОНАМ ПОМІРКУВАННЯ.

У відповідь на інтерпеляцію в палаті громад прем. Чемберлен заявив, що британський посол у Празі підкреслив перед през. Бенешем, що необхідно дійти до порозуміння у безпосередніх переговорах зі судетською партією. Чемберлен вірить, що до того порозуміння може дійти, коли обі сторони проявлять досить доброї волі.

„БЕРЛІНЕР ТАГЕБЛЯТ" УТРАТИВ ДЕБІТ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Чехословацьке міністерство внутрішніх справ відібрало дебіт щоденникові „Берлінер Тагеблят".

150.000 китайців затонуло.

КИТАЙСЬКА АРМІЯ ЗІРВАЛА ГРЕБЛІ НА ЖОВТІЙ РІЦІ.

Щоби спинити японську офензиву, китайське військо зірвало греблі на Жовтій Ріці. Вода залила великі простори краю; втонуло коло 150.000 китайців.

ВТРАТИ ЯПОНСЬКОЇ АРМІЇ.

З китайських джерел подають, що після зірвання греблі затонуло 5.000 японських вояків; крім того затоплено 250 японських гармат, 80 повзів та чимало іншого воєнного матеріялу.

В одному місці 7.000 японців схоронилося на гору, що замінилася в острів; китайські літаки бомбардують їх.

Японська влада запевнює, що японські вояки втікли в пору і не потерпіли від заливу.

ЯПОНЦІ Й КИТАЙЦІ НАПРАВЛЯЮТЬ ГРЕБЛІ.

Цілий японський інжинірський корпус у північному Китаю зосереджено для направи гребель; китайське населення йому помагає. Завдання дуже важке, бо — **як звичайно у червні й липні — вода на Жовтій Ріці підноситься.**

МІСТО ЧУНМАВ ПІД ВОДОЮ.

Домеї повідомляє, що вода залила місто Чунмав; лише частину населення врятовано на тратвах.

ЯПОНЦІ ЗАНЯЛИ ЩЕ ОДИН КИТАЙСЬКИЙ ОСТРІВ.

З Токіо повідомляють офіційно, що японська маринарка заняла острів Чінмен (25 км. на схід від Амой).

—o—

Про становище „Політики".

Львів, 15. червня 1938.

Коли ми вдруге займаємось на цьому передовому місці становищем варшавського часопису „Політика" до декларації УНДО, то робимо це свідомо, далеко не тому, що це нібито вже огірковий сезон, в якому кожна тема добра і не тому, що хочемо когось компліментувати. Так само, як люди із „Політики" не мають до нас, всього українства та зокрема „Діла" і його редакційного гурту, ніякого сентименту і керуються виключно своїм розумінням польського державницького інтересу, так само у нашому підході до них нема ні крихіточки ніякого почування: ані любови ані ненависти, є тільки обєктивна оцінка того місця, що його той польський часопис займає у польському пресовому світі та в польському політичному таборі, і є тільки критерій нашого українського інтересу. І ми знаменито знаємо, що в нинішній польській дійсности, розуміючи під нею істнуючий державний режім, реальні впливи і практичні можливости „Політики" мінімальні, якщо взагалі якінебудь: адже це питома риса кожної бюрократичної системи, опертої на т. зв. референтурах, що писане слово, та ще й таке, яке проломлює щойно нові шляхи і не втішається популярністю на широкій вулиці, до неї не доходить.

Але „Політика" є саме таким часописом, який промощує нові стежки політичної думки і тому це щось більше, ніж тільки одна газета. Разом із часописами В. Бочковського („Мисль Польска", „Бюлетин П. У.", „Всхуд") — „Політика" є сама для себе певним політичним табором, певною політичною течією: неоформленою, ще нескристалізованою, ще у сталії ферменту і шукання самого себе при зустрічах з подіями, а проте щораз сміливішою і щораз поважнішою у ролі суперниці з іншими польськими політичними групами і течіями. Можна піддавати в сумнів, чи гурт редакторів і співробітників „Політики" й „Мислі Польскої" та „Бюлетину П.-У." разом з їхніми симпатиками й однодумцями у Варшаві й поза нею (головно у Вильні) захоче накладати на себе шори політичної організації, але нема сумніву, що сфера впливів тих часописів і їх керманичів у польському громадянстві поширюється, головно серед деяких кол польської націоналістичної молоді, та що це один із найповажніших центрів нинішньої інтелектуалістичної публіцистики, тої, яка находиться на протилежному кінці миродайної, впливової і популярної, але плиткої і вульгарної „іжацової" бібули.

І тому без почування жалю, без гніву, що був би зовсім не на місці, але просто з великим здивуванням прочитали ми первісну статтю „Політики" з 25-го мин. міс. про декларацію УНДО. Реферуючи той її голос в огляді преси, ми відразу зазначили, що вона робить враження, немов „Політика" „перестала бути собою"

та що для українського читача та стаття мусить звучати цілком несамовито: під тією статтею стояв підпис „Зеспул", а ми знали, що до того „зесполу" належать і два брати Бохенські і два Прушинські і Ст. Лось і частинно Пйотр Дунін-Борковський і знали, що це люди, які мають підхід до справ Східної Европи подібний чи тотожній до підходу Адама Скварчинського, Леона Васілевського та Тадея Голувка: і тамті діячі пера та пробудники польської політичної думки не мали великого впливу на хід державних справ та зокрема на внутрішню національну політику польського уряду, але залишались вірними свому політичному світоглядові, побудованому не на химері, не на „шенгайстерай", а таки на історичних та геополітичних засновках, які залишались — і по нинішній день залишились тривкими. І ми дивувались, що ті люди з „Політики" перестали бути собою.

Трохи більша обережність, ніж інші українські часописи, яку ми, що ближче тих польських публіцистів та їх інтелектуальну структуру знаємо, проявили в оцінці того виступу „Політики", показалася правильною. Передова стаття „Діла" пера посла В. Кузьмовича викликала репліку декларативного характеру „Політики", в якій находимо признання, що попередня її стаття мала „може нещасливу стилізацію" та що не відповідає правді українське враження: становище „Політики" — читаємо — не підлягло в українській справі „найменшій зміні". Не будемо повторяти слів, переданих уже у нас два дні тому в огляді преси; стверджуємо, що остання заява „Політики" настільки ясна, що — згідно з прийнятими в культурному світі звичаями — не бачимо потреби завертати ще раз до попереднього її становища у цій самій справі.

Очевидно, що те становище надалі негативне супроти самої декларації УНДО. Але це добре право „Політики". Скажемо більше: ми дивувались би, колиб воно було позитивне. Бо 1) ми свідомі, що декларація УНДО була клопітлива для міністерства закордонних справ і 2) знаємо, що „Політика" є органом надзвичайно чутливим на все, що торкається того ресорту. Одинак засаднича помилка, яку робить „Політика" надалі, це переконання, що декларація УНДО була „звернена проти польської закордонної політики". Дуже прикро, що автори тієї другої статті не взяли під увагу того, що ми писали вже на цьому місці у кореспонденції з Варшави про варшавські відгуки на декларацію УНДО: міністерство закордонних справ і всі ті, які боронять його інтересів повинні мати претенсії за декларацію УНДО не до УНДО, тільки до міністерства внутрішніх справ, до внутрішньої національної політики, яка одиноко і виключно радикалізує українські національно-політичні і соціяльні настрої та диктує українській відповідальній політиці загострену тактику. Не ми спричинили і надалі зберігаємо „ножиці", що існують між польською закордонною та внутрішньою політикою, не ми всилі їх стягнути. Нам залишається тільки одно: не тільки боротьба за українські національні права, але й валення ілюзії, яку деякі польські кола почали свідомо витворювати, що сама боротьба припинилася. Декларація УНДО була звмірена проти системи, яка зводила на нівець само поняття українства, щораз більш легковажно трактуючи його, обчімхуючи з усякого політичного значіння, розмінюючи на дрібну монету та трактуючи, як якогось маленького і третьорядного клієнта, якому можна казати годинами вичікувати у передпокоях.

Ніхто з українських політиків ба навіть найсіріших українських зідачів хліба не був такий наївний, щоб сподіватися від декларації негайного покращання української дійсности, залежної від польської сторони. І тому „Політика" вривається у відчинені двері, стверджуючи дальше погіршення тих відносин від часу оголошення декларації, та бореться з вітряками, кажучи про заведені наші здогадні надії. Ніяких інших надій не було поза одною надією: піднести в очах польського та всього чужинецького світа український політичний потенціял — і це завдання безумовно декларація УНДО виконала. Виконала вона і своє завдання на внутрішньо-українському терені, на якому поглиблювалася розтіч не через протиукраїнський курс національної політики та ввесь наступ польського громадянства, але через те, що українські маси не чули достроєного до польського тону — однакового високого українського політичного тону. Декларація УНДО той тон взяла. Декларація УНДО заперечила теж легенді, що її штучно ширили польські чинники, немов унутрі УНДО є „обласкавлені" та „бунтівничі" українці та що такий поділ істнує в усьому зорганізованому леґальному українському світі. При чім тут польська закордонна політика?!

Польська закордонна політика — скажете — панове — остільки звязана з цією історією, оскільки декларація УНДО прийшла в непригожому для неї моменті. Але, здається, панове не заперечать, що момент був пригожий щоб український голос взагалі дійшов до вух і свідомости тих, куди був адресований. Який політичний сенс оголошувати політичну заяву тоді, коли її друга сторона промовчить, коли пройде мимо неї, як проходила досі мимо резолюцій краєвої наради УНДО зперед двох літ і кожночасних резолюцій Центрального Комітету і мимо всіх посольських промов та заяв і мимо останньої заяви, що мотивувала неголосування за буджетом, і мимо резолюцій Народнього Зїзду з січня 1938?! Декларація УНДО не появилась як „деус екс махіна" та ще й може (як інсинуують ікацові специ) на кивок Генляйна чи якогось достойника з берлінського Аусеенамту: але хто взагалі не цікавиться українською дійсністю та історією українських мозольних і впертих, найбільшою терпеливістю пройнятих заходів довести до якоїсь злагоди національних відносин, переконати польську сторону про необхідність зійти з прийнятих нею шляхів, той — очевидно — мусить бути здивований та отірчений коли раптом почує, що український тон різкий, неприємний і декому в дечому невигідний.

Ми свідомі того, що живемо в періоді загострення польсько-українських відносин і що не видно ще кінця того процесу загострення. Але не бачимо іншої можливости переконати відповідальних польських діячів — і з офіціяльного і з громадянського відтинку — як тільки через реституцію чинника поваги супроти українства, навіть, колиб наші зусилля в цім напрямку викликували реакцію невдоволення, реваншування чи може й репресій. На нашу думку декларація УНДО мала і має позитивне, а не негативне значіння, як засіб відбудови цієї поваги, що загрозливо котилася вділ. І це для нас найважніше. Бо тільки з тими можна і сваритися і миритися, котрих шанується. Ми не могли допустити, щоб українство котилось до рівня „похилої верби", якою помалу почало вже у щоденній практиці ставати.

І ті польські чинники, які стоять на становищі, що українська проблема є дійсно поважною проблемою, що з нею вяжеться проблема будучности польської державности, мусять поважно трактувати не тільки нашу боротьбу за актуальні наші права і вольности, але і за політичний рівень української проблеми. Тому декларація УНДО не була помилкою: це був розумний, правильний і доцільний політичний крок.

„Війна! Студентство на фронт!"

„Лінія Мажінота" на сході Польщі. — Проголосили протиукраїнську мобілізацію польського студентства. — 66.000 зол. дістало польське студентство на організацію таборів серед українського населення.

Варшава, 10. червня.

У Варшаві проголосили „мобілізацію" У всіх вищих школах порозкидано, розклеєно та роздано тисячі надзвичайних примірників лихенько редагованого студентського часопису варшавської оенерівської академічної молоді „Альма Матер", що її видає п. Станіслав Бочинський, екс-голова „Братньої Помоци" в У. Й. П.; „чудесна дитина" серед „нової, відродженої, католицької і народової молоді.

Пан Ст. Бочинський занявся своїм ультра-протижидівським та протиукраїнським в-вом від того часу, коли приблідла його зоря на організаційному терені, себто від осени м. р. Видавничий інтерес ішов спочатку — як нам відомо — не зле, але коли п. Бочинський та його вірний адютант, молодий дідич, студент хемії п. Шперль вичерпали з шумом публіковані ними проскрипційні листи професорів-жидів, та коли почала ще проти них діяти сецесійна група прихильників старої ендеції — збут „Альма Матер" почав швенкувати, хитатися, а буджет в-ва почав поважно тріщати. Пан Бочинський скликав негайно конференцію своїх співробітників і на цій конференції (в січні ц. р.) вирішено рятувати свої доходи в легкий вже до передбачення спосіб: устійнено формулу: „Креси пломом" — „креси горять"! і негайно зорганізовано доставу фантастично сензаційних статтей про якусь... „загибіль польщини на сході".

Над виконанням того завдання працювало кількох братів Сенлеків (усіх їх є сімох), буцім-то „спеців" від української проблеми, в дійсности урядовців відомої „Мацєржи Школьної" й інших подібних установ. Але й тут прийшла — як у Варшаві кажуть — пляйта; читачів убувало, „Альма Матер" мусіла замінитись у двомісячник і вже-вже мала вмерти, колиб...

Ось саме тут кінчаємо наш дещо за довгий вступ, щоб прийти до самої справи. Ми спеціяльно його навели для обезнайомлення невтаємниченого українського читача з кулісами таких протиукраїнських махінацій.

Отже: Управа Кола Медиків Університету Й. Пілсудського виступила — як ми вже інформували — з ініціятивою організації і ... 200 мандрівних таборів на сході ...

Тому, що ініціятива варшавського „Кола Медиків" знайшла можних протекторів і фінансистів, „Коло" проголосило власне бундючу „мобілізацію цілої польської академічної молоді", ... звавши при помочі летючок „Альма Матер" ... участи в ній.

Від часу, коли акція „маршу на креси" почала поважно займати численні і ... круги польської суспільности, стараємося ... нечности болай поверховно інформувати читачів „Діла" про цікавіші її прояви. ... наші читачі мали нагоду пізнати дотепер ... че „мобілізації" варто пригадати ... заклику під наведеним у титулі гаслом „Альма Матер" м. і. пише: „Війна! Війна з ... найнебезпечнішим, бо внутрішнім ... рогом триває на східних кресах ... танку польської незалежности. Ворог ... що ненавидять польщину і працюють ... ших зовнішніх ворогів — прямують до ... вання віковічних польських земель ... креси горять! Довше вже не можна ... но глядіти на „мертичну, виворотну ... ших ворогів: агентів комінтерну — ... нарів, висланників Берліна, гайдамаків ... жна довше толерувати сепаратистичних ... гань „українців". Дальша пасивність ... може довести до того, що польські ... нуть здобиччю ворога. З гаслом ...

Польщі, відповідальні за її майбутнє, памятаючи старі польські традиції, стаємо до боротьби за польщину східних „кресів".

„Вже за кілька тижнів майже **1.000 академиків, зорганізованих у 200 мандрівних таборах, вимашерує на східні креси.** Мусимо дати гасло боротьби за прокладання дороги імперіялізмові польського духа"...

ЛІНІЯ МАЖІНОТА НА СХІДНИХ „КРЕСАХ"...

Після тих кількох інформацій справа чергового подвигу в-ва „Альма Матер" не підлягає сумнівам: молоді хлопці, абсолютні ігноранти „кресових" відносин у порівнанні хочби з їхніми незле зорієнтованими товаришами з групи „кремянеччан" чи Кола Молодих Т-ва Розвою Східних Земель, хочуть і тут очевидно дещо заробити в часі вакацій, і для тої конкретної цілі, для ратування підірваних буджетів ангажуються — видно з таким тупетом у „кресові" походи.

Не можна — зрозуміло — польській академічній молоді боронити цікавитися проблемою східних земель, проблемою важною і важкою. Знаємо з минулого такі габори польських академиків на „кресах", як оцей у Тараханцях, де молоді інжинири, лікарі, правники і журналісти власноручно будували шоси, лікували людей. За це варто дати молодим людям золоту медалю. Але пощо і при чому тут демагогія скопійована з найгірших взірців ендеко-ігнорантів? Чи гадають, що пропагандою україножерства „вилікують" „креси", яким передовсім треба **світла, науки, хліба, праці, гігієни, чобіт і цивілізації, але не... демагогів та накручування своїх інтересів на зле зрозумілому патріотизмі!**

Життя покаже крикливим паничам, яка є дійсність. І не сумніваємося, що за кілька місяців, коли матимемо змогу оцінювати „роботу" пп. Бочинських, дістанемо ще одну нагоду до ..сатисфакції.

А тимчасом вертаймось до самої „мобілізації". Крім „апелю" „Альма Матер" порозкидано масово статтю **Юрія Гельмана** п. н. „Будуємо лінію Мажінота". Наведемо її в обширних витягах:

„Кинувши гасло будови „лінії Мажінота" на східніх „кресах" з потуги „народового" духа — доцінювали ми — пише п. Єжи Г. — труднощі, що стануть нам на дорозі. І дійсно ми переживали моменти, що могли нас сміло довести до розпуки, моменти, після яких **розум і зимна льогіка наказували нам залишити цю акцію".**

Після того вступу автор вираховує засади акції: 1) „Зближення до „кресового" населення тепер можливе лише на площинах реальної помочі в ділянці лікарської акції, санітарно-ветеринарійної допомоги, тощо. Рівнобіжно з цим можна ввести акцію **освідомлювання в польщині".** 2) „Чинник польщини можуть поширювати лише ті, які є не тільки поляками, але й мають відповідний стаж суспільної праці та матимуть довіря серед населення. Польська акад. молодь найкраще надається до боротьби з льокальними націоналізмами". 3. „Академічна молодь, розсварена на ріжних відтинках ідейних площин, знайде в акції на „кресах" поле спільної праці, незакаламученої ніякою ривалізацією, та створить тимсамим могутній фронт академічної праці".

Завдання акції такі: 1) Поміч амбуляторійна. 2) Лікарська допомога (обходи сіл). 3) Збирання статистичних даних з обсягу: загальноздоровельного стажу, епідеміольогії, гігієни, господарства, суспільного життя. 4) **„Унараловання"**. 6) Контакт з місцевою адміністраційною владою.

Шематизм таборів такий: Число таборів — 200. „Лінія Мажінота" буде тягнутися рівнобіжно до кордону на трасі Вильно-Львів-Краків відковою. Табор триває від двох до трьох тижнів. Довжина траси кожного табору пересічно 20 км. Промінь діяльности 10—15 км. Склад табору: лікар, евент. абсольвент-медик, студент медицини, ветеринарії, студ. прелеґент, студ. господар табору.

Членів табору вербуватимуть зпоміж зголошених аматорів. Акцію веде Коло Медиків У Й. П. Вона починається 2. липня ц. р. Перед виїздом у терен таборовики відбудуть курс прелеґентів, що його зорганізує **„Польска Мацерж Школьна" і „Звйонзек Польскі".** (Централя тої організації міститься в Познані і фінансує похід польського купецтва й ремесла на „креси" — Гром.).

Буджет таборової акції опрацювали на такому шематизмі: денне удержання таборовика 1.50 × 14 = 21 зол., переїзди 25 зол., ріжне 4 зол. Разом 50 зол. Отже кошт удержання 5-особового табору буде 250 зол. 200 таборів — 50.000 зол., пропаганда — 6.000 зол., медикаменти — 4.000 зол., ветеринарія — 1.000 зол., матеріяли для пропаганди 4.000 зол., інші 1.000 зол. Разом 66.000 зол.

Як видно, кожний учасник табору не тільки нічого не платить, але й матиме безплатне повне удержання і проїзди. Отже охочі — як гадає провідництво акції — знайдуться.

Що з тої цілої широкої акції дотепер зроблено? Коло Медиків сконтактувалося з академічними осередками у Познані, Кракові, Львові і Вильні. Інспекційні подорожі **п. Льота** (якісь самі „чисто-польські" прізвища у цих панів: Гельман, Льот, Шперль, Сендек!) стверджують, що всі осередки встигли заанґажувати багато аматорів пригод на „кресах". В акції бере участь порозуміння всіх „братняків" з тим, що керма її буде в руках ініціяторів.

Пропаґанду акції переведено через „свою" пресу, з якою навязано контакт на окремій тайній конференції (ми про неї своєчасно інформували). В конференції взяли участь представники редакцій: АБЦ, Варш. Дзєннік Народови, Вечур Варш., Курієр Варш., Альма Матер, Газета Польска, Курієр Поранни. Багато громових статтей, що після тої конференції появилися в цій пресі, спрепарували такі самі медики — як тепер чваняться — у своїх лябораторіях. Здібні хлопці!

Але не тут кінець: „Ми навязали контакт — пишуть медики — **з Польським Радієм та усіма справді польськими організаціями і союзами,** щоб дістати або фонди, або чинну допомогу. Ми устійнили **на авдієнції у п. полк. Томашевського межі співділання з таборами Леґії Академічної.** (Полк. Томашевський, командант Л. А. виступав колись у Варшаві з голосним ромерівським протиукраїнським відчитом — Ред.). Ми розпочали з добрими вислідами акцію збирання **фондів серед банків і торговельних фірм,** про що подаватимемо що тижня комунікати. Тексти рефератів опрацьовує „П. Мацерж Школьна".

П. Гельман, ініціятор тої цілої акції, вірить — як пише — глибоко, що вона принесе сподівані вислідй.

А ЩО МИ?

При цих симптоматичних і цікавих інформаціях тиснеться одно питання: А що ми, що наша молодь, що наше студентство?

Не хочемо накидувати нашому студентству якихось плянів, молодь сама може про себе сказати, очевидно, навіть тоді, **коли їй не вільно навіть частину того, що колеґам зза „лінії Мажінота".** Але в обличчі „маршу на креси" наше студенство повинно бодай мати готову **лінію морального відпору на наступи.** А в нас... У Варшаві нпр., місті, де український студент є силою обставин живим речником української справи, істнують дві українські студентські організації. Обі національні, обі працюють у міру сил і засобів, але й обі — себе не визнають... І тоді, коли в одній з них поліція переводить трус, про другу пише похвальну статтю за „льояльність"... „І. К. Ц." Серед студентства повстає зрозумілий крутіж думок: якже так, хто, що, чи провокація? Натурально провокація. Кореспонденти української преси шукають вияснення і в редакції відділу „І. К. Ц." дістають інформацію: статтю про „льояльність" принесла українська студентка... Коментарі зайві.

Гром.

З польськоі преси.

„І. К. Ц." та його львівський відголосок.

Не можемо нарікати, що польська преса про нас не пише. Писала давніше, пише й тепер. Від відомої декларації УНДО від статтей та заміток про українську справу і про українців аж роїться. Львівське „Слово Народове" та краківський „ІКЦ" просто концерти дають. Один наперед одного. Щось таке, як барабанний вогонь — щоб противника залякати, щоб його розстроїти, щоб розбити його боєздатність.

Цей протиукраїнський барабанний вогонь польської преси — зрозумілий. Як воно не було б, то всеж в останньому часі українські політичні чинники зробили великий крок на шляху до остаточного сконкретизування та узгіднення основних засад української національної політики в Польщі. За тим кроком можуть прийти дальші, може прийти узгіднена політика цілого українського народу, не розбитого, як досі, навіть у засадничих справах української національної політики в Польщі. І це саме є та „українська небезпека", проти якої піднявся такий вереск польської преси.

Чим є і чим буде українська національна політика в Польщі? Нічим іншим тільки тим, чим вона може бути і чим вона мусить бути: **боротьбою за всі національні та політичні права українського народу.** Це не бунт, це не злочин, це не нельояльність до держави. Від коли світ світом кожний нарід, що не мав повноти своїх національних та політичних прав, боровся за них. Це його добре право. Цього права не може заперечувати українцям польська влада, не може заперечувати й польська преса. Тому ця остання робить що іншого. Вона інсинуює, вона оклеветує українську політику. Для неї українська політика — це не боротьба за права українського народу, для неї — це боротьба з Польщею, з польським народом. „ІКЦ" (ч. 164. з 16-го червня ц. р.) у статті п. н. „Око в око з „нормалізацією" так пише:

> „Загніжджується якийсь дух бунту, заколоту, якийсь дух, чужий не тільки польщині, але навіть тутешнім відносинам. Видно якісь надихи. Цей стан шкідництва триває. Впоюється в душу поліщука їдь ненависти до всього, що польське. І не поможе тут уладжувати прогульки до Варшави чи інших польських міст. Тут треба би багато глибших метод, що дійшли би до джерела лиха."

Або як пише пос. Войцеховський у **„Дзєннiку Польскім"** (ч. 163. з 16-го червня ц. р.) у статті п. н. „Непевний контрагент":

> „Відповідю українських політиків у Польщі є їх негативне відношення до польської держави і ненависть до співгромадян поляків."

Це власне й є. Коли українці боронять своєї національности, то це обовязково „впоювання ненависти до всього, що польське", коли домагаються своїх національних і політичних прав, то це „негативне відношення до польської держави", це боротьба з Польщею, відмежування її сили. Дарма, що польська національна меншина в Чехословаччині робить те саме і не вагалася видвигнути свого домагання автономії у справді найскрутнішій момент для чехословацької держави.

За те, що УНДО сформулувало конкретно свої політичні вимоги заішши їх до домагання територіяльної автономії, значить не зробило нічого іншого як те, що зробила польська меншина в Чехословаччині, удостоїлося воно від посла Войцеховського таких закидів і закидів:

„Оце недавно зробили ви незручне і неповажне посунення без ніякої для вашого народу користи, коли пристроїлися у генляйнівські пера. Не дивуйтеся, що польський нарід більшу вагу привязує до вашої поведінки у моментах важких міжнародніх ситуацій, як у періодах умовного спокою.

Той іспит у часі останнього конфлікту випав для вас фатально. Ви ще раз показали, який з вас непевний контрагент. Ви пригадали нам, що не дуже можемо вам вірити, бо завтра — хто зна — чи не получитеся так само як у 1918. році з „чортом", щоб тільки проти Польщі."

Оця стежка, на яку ступив п. Войцеховський пишучи про „непевне контрагенство" дуже ховзька і ми подивляємо його відвагу, як з другого боку маємо свою думку про той його розмах, з яким він дає свої претенсіональні науки українським політикам. Ціла його стаття повна таких претенсіональних закидів та докорів і дотого написана в ординарному тоні малого бессервіссера, відомому вже з попередніх подвигів того малого чоловічка до великих інтересів.

Свято Духовної Академії.

Як щороку, так і цього відбувся храмовий празник у церкві Сошествія св. Духа при вул. Коперника. Цей празник є теж звичайно і святом Духовної Академії: він закінчує академічний рік, Ректорат прощає питомців та питомці свою владу Академії. Свято відбувається щороку другого дня Зелених Свят.

Цього року празник зробив особливо миле враження на всіх, хто у ньому брав участь. Зрештою кожне свято, яке уладжує Духовна Академія, залишає симпатичне враження наслідком бездоганного виконання й культури зовнішнього виступу. Свято почалося соборною Службою Божою, яку відправив о. ігумен Климентій Шептицький в асисті професорів Духовної Академії — священників. У богослуженні взяли участь крім духовенства і питомців також запрошені гості — світські представники українських установ.

Після Служби Божої питомці внесли до церкви в супроводі духовенства Високопреосв. Архипастиря Митрополита Кир Андрея, який по короткій молитві виголосив глибоко обдуману промову, що зробила на всіх дуже сильне враження. Хід думок проповіди приблизно такий: Дуже багато річей, що ми їх читаємо у св. Письмі, для нас незрозумілі. Нераз теж і застановляємося, чому Боже Обявлення відбувається серед незвичайних умовин, у часах катаклізму, бурі. Ці зовнішні потрясення, бурі тощо — це відблиск думки, що наука Христа, щоб запанувати, мусіла проломити поганський світогляд, мусіла ним потрясти до основ, скрешити його неначе скелю. Однак наука Христа, ця правда правд, не панує, як колись панував пан над невільником, який ломив його індивідуальність і стирав її на порох. Наука Христа — це служба Правді. Обявлення Боже — це прихід нового світогляду, опертого на Христовій етиці. Дух у виді вогників — це символіка післанництва, яке очищує зі силою вогню та з другого боку дає право проповідувати Христову Правду. Проповідь тієї Правди — це голошення її панування. Панування Правди — це служба Богові, ближньому, народові.

Після проповіди відбувся в городі Духовної Академії при співучасти Митрополита спільний обід для питомців і гостей. У часі обіду повитав Високопреосв. Архипастиря господар Академії, о. мітрат д-р Йосиф Сліпий, згадуючи опіку Митрополита над українськими установами, дякував Йому за моральну і матеріяльну підтримку Духовної Академії. З черги промовив до питомців і до господаря о. ігумен Климентій і далі від світських гостей пп. В. Мудрий, д-р К. Левицький та інж. Ю. Павликовський. Світські гості звертали у своїх промовах увагу на велику ролю духовенства і Церкви в нашому національному житті та вказували на великі традиції, в яких виховувалися довгі покоління наших душпатирів у мурах Духовної Семинарії.

Після спільної фотографії гості перейшли на запрошення гостинного господаря разом з Митроплитом до сальону Духовної Академії, де перевели ще деякий час на товариській розмові і де під кінець о. проф. д-р В. Лаба прощав ґенерала Тарнавського, що взяв участь у святі. З доручення п. ґенерала відповів інж. А. Палій. На цьому закінчилося свято Академії, після якого приявні вибрались на могили поляглих на Личаківському цвинтарі.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Субота, 16 (4) червня 1888.

„ЗАГАЛЬНИЙ ПОГЛЯД В ЕВРОПІ".

Передову статтю присвятило „Діло" помершому німецькому цісареві Фридрихові III. Згадавши про вступлення на престол його сина кн. Вільгельма так пише:

„Вступлення на престол кн. Вільгельма не можна повитати з таким спокоєм, як виталося вступлення цісаря Фридриха. Треба памятати, що зараз по смерти цісаря Вільгельма запанував був загальний погляд в Европі, що вступлення на престол цісаря Фридриха означало би мир, але вступлення кн. Вільгельма віщувало би недалеку війну. Одно лиш робить надію, що мир дасться ще якийсь час утримати, а саме, що кн. Бісмарк все ще тримає цілу німецьку політику у своїх руках і тому то може і справедливо доказують французькі часописи, що доки кн. Бісмарк живе, то війни не буде".

ПЕРШЕ СЛОВО ДО АРМІЇ.

„Берлін, 16. червня. Цісар Вільгельм II. видав до армії денний приказ, в якому каже, що перше своє слово у такому важному горю звертає до армії і стає попереду неї у тій вірі, що вона буде вірно і безоглядно йому служити. Дальше покликується цісар на славу свого діда і батька і прирікає, що матиме завсіди на оці те, що мусить здати рахунок своїм предкам з того, що пильнував слави і чести своєї армії".

„МІЖ ХРИСТІЯНАМИ НЕМА ЩЕ ОХОТИ ДО ТОРГОВЕЛЬНИХ НАУК"

В дописі з Коломиї читаємо:

„Дня 9-го і 10-го червня відбулися іспити в тутешній промисловій школі, що втримується переважно коштом міста. Першої днини був іспит торговельного курсу, на котрий записалося було понад 20 учнів христіян і жидів, але до кінця витривало 8 жидів і 1 христіянин, а й той останній слухав тільки деяких предметів того курсу. Та обставина вразила всіх присутних на іспиті; з великим жалем запримітили всі, що між христіянами нема ще досі охоти і не почулася потреба до торговельних наук, що сталиб їм нераз у великій пригоді і далиб добрий кавалок хліба".

ПІДБЕРІЗЦІ ПОЧАЛИ БОРОТЬБУ З ЖИДАМИ.

У дописі з Підберізців пише „Діло" про те, що громадяни підльвівського села Підберізці перебрали на себе відставу тютюну з фабрики у Винниках до Львова та до Жовкви. До того часу займалися тим жиди, які самі не фірманили але наймали до того селян з Підберізців причому їх дуже визискували, але самі робили мастки. Підберізчани вирішили робити це без жидівського посередника і підписали з фабрикою контракт, не зважаючи на те, що жиди всякими способами намагалися до того не допускати.

Запропастили народнє майно.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ.

До Хвальної Редакції „Діла" у Львові.

У відповідь на статтю під повищим наголовком, поміщену в „Ділі" з 20. квітня ц. р. за підписом п. інж. І. Озаркевича, який забрав голос, як сам каже, в імени бориславян, просимо ми, бориславяни, помістити отсе наше вияснення:

П. інж. Озаркевич бідкає, що „Українська Захоронка" за частину площі, даної „Народньому Банкові" попри своїх 40% уділів, мала лиш один голос. На це відповідаємо, що і п. Сасик, який далеко більше вложив у Народній Банк, як Захоронка, мав також лиш один голос. Так само о. Ліщинський, який дав цілий дах на Народнім Банку за 1.000 амер. дол., мав також один голос, так як і п. інж. Озаркевич, який вложив заледви 1/3 уділу, себто ⅙ — дол. Кооперативний статут не знає ніяких привілеїв.

„Кооператива мала — як каже п. інж. О. — кермуючі органи, а саме головою Надзірної Ради ввесь час був парох о. Ліщинський, який разом з Надзірною Радою заіменував головним директором п. І. Яворського." Ніхто інший, „лише вони оба відповідальні за банкроцтво неіменої кооперативи". Отже п. інж. О. сам признає, що о. Л. разом з Надзірною Радою заіменував директором п. Яворського, але за ведення кооперативи на думку п. Озаркевича відповідальні не всі члени Надзірної Ради і ціла Дирекція, лиш о. Ліщинський і п. Яворський. Знаємо, що о. Л. не був увесь час предсідником Надзірної Ради, лише 4 роки, від 1928 до 1932 р., а від 5 літ цілком не цікавиться справами Народнього Банку, ані інших товариств. Знаємо, що в Надзірній Раді засідали такі панове: сам шановний донощик, як секретар, бувший посол Максимович, та інж. Кулицький, директори Нафтової Спілки „Кипячка", фундатор Народнього Дому п. Сасик, інж. Марійн Капустяк, дир. копалень Роман Левицький, Осип Кулиних та Іван Мударський. Кожний знає, що голова Надзірної Ради не іменує Дирекції, але ціла Рада таку вибирає, і так сталося також з вибором п. Яворського й інших директорів, якими були свого часу також п. інж. Кулицький, Мушкевич та інші. Гадаємо, що й інші члени Надзірної Ради, які Богу дякувати ще живуть, відповідалиб за зловживання в Народнім Банку, якщоб такі справді були, а не лише голова Надзірної Ради і директор.

Каже п. інж. Озаркевич, що умову з кіном робили о. Ліщинський і п. Яворський і що вона не є знаменита. Умову з кіном по довгих переговорах заключив тодішній голова Надзірної Ради п. інж. Кулицький, уповноважнений до того Надзірною Радою, а о. Ліщинський не мав ніякого впливу на заключення умови і її зовсім не підписував. Коли умова не є знаменита, то на це скажемо, що Народні Доми і в інших містах не поробили знаменитих інтересів на кінах і якось ніхто нікого за це не винує.

Каже п. інж. Озаркевич, що о. Ліщинський дурить людей, будьтоби Зем. Банк ненадійно зліцитував Народній Банк. На це відповімо, що ліцитація Народнього Банку Зем. Банком за Дирекції п. Озаркевича була справді для всіх несподіванкою. День перед ліцитацією п. дир. Озаркевич, запитаний о. Ліщинським у справі ліцитації, відповів таке: „Я був у Львові в Зем. Банку і залагодив справу, ліцитації завтра не буде". На другий день вже було по всім. Виходить, що не о. Ліщинський, але п. дир. Озаркевич подавав фальшиві вісти про Народній Банк.

Векслі з підписом о. Ліщинського, дані для Народнього Банку на основі котрих Зем. Банк признав позички Народньому Банкові, були лише чемностеві, хоч о. Ліщинський ручив за них своїм приватним майном.

Пише п. інж. Озаркевич, що о. Ліщинський і п. Яворський дуже бояться конкурсу Народнього Банку, бо прокуратор! На це відповімо, що ані о. Ліщинський, ані п. Яворський не бояться конкурсу ані прокуратора, а донесення, зроблене до прокуратури проти п. Яворського, по переслуханні цілого ряду свідків та по провіренні всіх книг Народ. Банку заприсяженими судовими знавцями в Самборі закінчилось уморенням (до ч. С. 61/37).

Пише далі п. інж. Озаркевич, що о. Ліщинський суспендований владикою. Хоч стал суспенса, ставши наслідком канонічного непослуху, прикрий для о. Ліщинського і для нас його парохіян, одначе всі знаємо, що в Перемишлі були колись суспендовані навіть єпископські мітрати і прелати, а проте ніхто не кидав на них каменем. Видно, що суспенза о. Ліщинського не є велика, коли він, будучи недавно в Римі, відправляв там за дозволом Еміненції Кардинала Службу Божу в церкві св. Василія. Ми маємо в Бозі надію, що о. Л. буде вкоротці ком реабілітований, тимбільше, що багато заслуг [illegible] ложив для бориславської парохії за 25 літ свого побуту у нас. Хто не вірить, нехай приїде до Борислава і побачить: нову церкву у Мразниці, вайнерацу в Гаї, чині, з 10 вітражами пок. Холодного, Церковний Дім у гуцульськім стилі, нову величаву II-поверхову [illegible] ровку, побудовану фондами Христіянської Громади [illegible] заходами о. Ліщинського. Власним коштом перебудував о. Ліщинський приходство і навіть українська [illegible] назія в Дрогобичі завдячує йому багато, бо разом з [illegible] д-ром Ільницьким своїм впливом виклопотав від [illegible] ди Мразниця 12.000 долярів амер. на будову [illegible] додавши ще і з власної кишені добрих 400 [illegible] Кілько наших людей (давніше і тепер) завдячує о. Ліщинському кусник хліба, здобувши за його вставленням посаду на копальні або в громаді, то й не сосчитати. Були часи, коли з браку домівки проби хору відбувалися в хаті о. Л., а читальня за домівку „Бойка" платив о. Л. з власної кишені, даючи рівночасово вільне [illegible] ригентові помешкання, світло й опал. Понад [illegible] утримував теж о. Л. своїми фондами захоронку [illegible] жебраків у Бориславі.

Щож до цілої цифрової бухгальтерії, яку [illegible] інж. Озаркевич, то відсилаємо цікавих до книг Народнього Банку. Його теперішня управа буде рада служити потрібними вияснениями.

Борислав, 6. травня 1938.

Підписи 32 громадян.

Тільки освіта й виховання [illegible] бутність Народу. Тимто не залишіть [illegible] освітньо-виховну працю „Просвіти"!

З природи і життя.

Таємниця здоровля зубів.

В медицині тепер велику, а то й найбільшу увагу звертають на т. зв. **профіляктику**, себто запобігання хоробі. Профіляктичне поступовання має на меті не допустити до хороби, і це найсвітліша ціль нинішньої медицини.

До одних з таких ділянок людського здоровля, де профіляктика має чи не найбільший вплив, належить здоровля зубів, що звичайно дошкулюють своїми хоробами майже кожній людині. Завдяки профіляктиці можна нині запобігти такій смертельній для зуба, а такій частій недузі як порохнявіння зубів. В кожній порі життя можна так впливати на організм людини і зуби, щоб їх зміцнити.

Профіляктика зубів людини зачинається нині вже від опіки над матірю в часі вагітности і кормлення, обіймає час ранного дитинства, час шкільного життя, а то й дальші періоди життя людини.

ВІТАМІНИ І МІНЕРАЛЬНІ СОЛИ.

У плоду, що перебуває в лоні матері, починають вапніти зуби вже в пятім місяці плодового життя. Вже тоді можна вплинути додатньо на розвиток завязків їх зубів, подаючи матері в поживі багато таких мінеральних солей як фосфор та вапно і вітамін, що розпускаються, т. є віт. Д. і А. Як це виказали досліди Кінга, віт. А. діє в той спосіб, що приготовляє тканки завязка зуба до звапніння, а віт. Д. спричинює само вапніння.

Вапно і фосфор є тому потрібні в поживі вагітних матерей, бо вони є головними складниками зуба; віт. Д діє в той спосіб, що регулює їх кількість в зубі і осаджує їх у завязку зуба. Між віт. Д і тими мінеральними солями є деяке відношення: коли до організму впровадити багато віт. Д., тоді солі вапна і фосфору грають у відживі другорядну ролю; колиж мало віт. Д. тоді треба відживляти вагітну матір стравами, в яких багато фосфору і вапна. Через те уникаємо у матері т. зв. **демінералізації**, себто надмірної утрати мінеральних солей її організму на користь плоду, що безапеляційно витягає з організму матері для себе все, що йому потрібно. Через таку демінералізацію виступає у багатьох жінок, що про це не знають порохнявіння і покрушення зубів. Колиж подаємо такій вагітній матері віт. Д. або багато згаданих мінеральних солей, тоді запобігаємо хоробі зубів матері і зміцнюємо ріст і силу плоду.

ЗУБИ НЕМОВЛЯТИ.

Вік ранного дитинства важний в житті людини тим, що тоді витворюється кістяк. Дитині треба тоді дати відповідну кількість вітамін і дбати про правильний розвиток гормонів. Що дієта має великий, а то й рішальний вплив на розвиток зубів у молодих осіб, виказали досліди Мелланбі над молодими псами.

Він годував молоді пси поживою, що складалася в рижу, вівсяної муки, товщу чи оливи, молочного порошку, дріжджів, помаранчевого соку і кухонної соли.

Коли він годував пса оливою, в якій нема віт. Д, тоді горішня покрива зуба молодого пса ставалася шорстка, безбарвна, покрита тонкою, не зовсім звапнілою покривою шклива. Коли до такої дієти додав трану і оливи насвітленої позафіолетними променями, під впливом яких витворилася в оливі віт. Д, тоді шклива покрива зуба ставала гладка, біла і лискуча.

ЯКІ СТРАВИ МАЮТЬ ВПЛИВ НА ЗУБИ?

Віт. Д є отже тим чинником, що впливає додатньо на ріст і звапніння зубів. Вона находиться у доволі великих кількостях у жовтку яйця, повнім молоці, звіринним товщі, рибячім трані, дріжджах, грибах, насвітленім позафіолетними променями товщеватім тілі ергостерині (яка є м. ін. і в людській шкірі, де також під впливом сонця повстає віт. Д). Зате чинником, що впливає шкідливо на вапніння зубів є збіжжа, гол. овес і кукурудза.

ДОСЛІДИ АНГЛІЙЦІВ І АМЕРИКАНЦІВ.

Повищі дані потвердили також досліди лік. комітету в Бегмінгтем; вони виказали, що діти у віці 5—6 літ вихованки в заведенні Інституту в Б, виховувані на поживі, в якій багато віт. Д, багато рідше хорували на порохнявіння зубів, ніж діти виховані вдома. Л. Беттісон виказав навіть, що великі давки віт. Д стримують порохнявіння зубів навіть тоді, коли воно вже досить сильно розвинене.

Американський дослідник Бантер виказав шкідливий вплив на зуби страв мучно-цукрових (т. зв. вуглеводнів). У людей, що багато споживають мучно-цукрових страв в устній ямині розвивається спеціяльний рід бактерій т. зв. бацілюс ацідофілюс, що витворює шкідливі субстанції, які розпускають шкло зуба. Цікаве, що тих бактерій не находимо в устній ямині людей, відпорних на порохнявіння зубів.

Згаданий американський дослідник зменшував людям склонним до порохнявіння зубів кількість цукрово-мучних страв і через те зменшував можливости шкідливого розвитку того деструктивного заразня. Бантер каже, що у таких людей треба зредукувати значні вуглеводні, а заступити їх товщами.

Таксамо велику вагу треба звертати у віці доквітання, себто при розбудженні полового життя, бо і тоді наслідком великих перемін у системі залоз докрівного виділювання приходить часто до демінералізації і відвапнення зубів і їх порохнечі.

ІНШІ ДОСЛІДИ.

Згідно з найновішими поглядами на правильний розвиток зубів мають великий вплив **хемічні і механічні чинники.** У немовлят сильне ссання побуджує завязки до росту. Коли дитина має вже поломані зуби, тоді великий вплив на ріст зубів мають тверді страви, що дражнять щоки і приспішують через те відживу і звапніння завязків самих зубів. З тої причини у Скандинавії впровадили в народніх школах обовязковий другий сніданок, що зложений з твердого хліба, сирої ріпи, моркви чи овочів.

В Німеччині поручають до пиття тверду воду, в якій є більше мінеральних солей; таксамо пропагують там споживання сухого житного хліба, що має добре впливати на стан зубів, збільшуючи продукцію слини і невтралізуючи шкідливі для зуба кваси устної ямини.

Інший американець Вайман досліди, що **слина** людей відпорних на порохнявіння зубів діє значно сильніше бактеріовбивчо і ферментивно (сильніше розкладає білок), а спеціяльно нищить згадані бацилі ацідофілі, що псують шкливо зубів.

Два дослідники з Льондону Вілфрід і Фіш впроваджували до спорохнявілих зубів слину людей відпорних на порохнявіння. Показалося, що слина людей зі здоровими зубами нищила бактерії звані стрептококкус мутанс, яких є міліярди в кожнім спорохнявілім зубі.

Лікар.

Через „Просвіту" — до Воскресення! Ставаймо під прапор „Просвіти"! Не жалуймо для неї ні праці, ні гроша!

ПОМІЖ КРИГАМИ ЛЕДУ.

Підчас гарячого літа дуже великої ваги набирає холодне тримання всяких споживчих продуктів, що літом дуже легко псуються. До недавна консервація споживчих продуктів була одинокою ціллю холодільництва. Щойно дуже недавно показалося, що діяння низької температури може творити справжні чуда в синтетичнім промислі при виробі деяких сировин.

Щодо консервації споживчих продуктів, то останньо змагають до того, щоби, головно у військових цілях, можна було переховувати такі споживчі продукти як картопля, збіжжя та ін. в низьких температурах через довгий час.

В новітній холодільні істнують урядження для ріжних температур, бо кожний споживчий продукт як молоко, мясо, овочі, ярина, збіжжя чи інші вимагають іншої температури, що є для них найліпша. Таку температуру холодільні, в якій процес розкладу ферменту, життя, розпад вітамін чи гормонів є обмежений до мінімум, називаємо оптимальною для нашого продукту.

Холодільні в промислі.

Друга ділянка, де холод набирає значіння — це штучний виріб деяких промислових продуктів.

Вже від довшого часу деякі галузі промислу працюють в низьких температурах; ось нпр. в новітніх фабриках амоніку фабрикують амоніак методою Габера (через синтезу з воднем) у темп. —180° до —210° Ц. Азот дістають зі скропленого повітря, а водень через розпад водного ґазу в низькій температурі.

„Останній крик" у цій ділянці це фабрикація штучної бензини, яка також перебігає у низьких температурах (0° до —210° Ц.). Хемічні реакції відбуваються при тім у спеціяльних вежах, де панує темп. —45° Ц. і тиск 16 атм. Врешті холод має тепер також пристосування і в залізнім промислі і при витворюванні сталі в бесселлерівських грушках.

—o—

ЗМИСЛ СМАКУ В ГУСЕНИЦЬ.

Недавно німецькі вчені перепровадили цікаві досліди над змислом смаку в гусениць. Вони розсліджували їх смакову вражливість на кухонну сіль, сільний квас і хініну.

Показалося, що гусельниці мають дуже слабо розвинений змисл смаку. Вони відріжняють тільки субстанції для себе приємні або неприємні, зате не можуть розріжнити гіркавого, квасного і солоного. Старі гусениці були більш вражливі ніж молоді. Вчені мають тепер загадку, яким чином гусениці вибирають собі з поміжи всяких родів ростин ті, що надаються для них на корм, коли в них така слаба смакова вражливість.

Перша Українська Педагогічна Виставка має на увазі шкільні, освітні й виховні потреби цілого українського народу, всіх його верств, селянства, робітництва й інтелігенції. Тому всі українські інтелігенти, селяни й робітники нехай масово відвідають Першу Українську Педагогічну Виставу.

ХТО МЕШКАЄ В ТУРЕЧЧИНІ?

В повоєнній Туреччині значно змінилися національно-релігійні відносини в порівнанні з передвоєнними. Турецький статистичний уряд подає ось такі цікаві статистичні цифри: в краю є 3,642.733 нежонатих мужчин а 2,978.006 незамужніх жінок. Жонатих там 2,792.069 мужчин і замужніх жінок 2,969.160. Вдівців є 100.096 а зате аж 1,062.916 вдовиць.

Щодо релігії, то в Туреччині є 12,269.606 музулман; 39.311 католиків; 2.658 протестантів; 109.909 православних; 77.433 вірмен-християн; 81.872 жидів; інших релігій 17.494; безконфесійних 2.702.

Щодо мови, то крім турецької мови є ще в ужитті такі мови: грецька, що нею говорить 119.822 осіб; по вірменськи 8.456; по французьки 7.248; по італійськи 7.200; по англійськи 1.938; по арабськи 143.273; по курдійськи 1,184.446; по єврейськи 68.900.

—o—

Сторінка без політики.

Захоплення картиною довело до подружжя.

В місцевости Беркенгіл, недалеко Ліверпулю відбувся недавно шлюб молодої китайки Шен-ма-Шанту, яка приїхала на власне весілля аж з Китаю, перебувши залізницею, літаком і кораблем віддаль 10.000 миль. При тому годиться відмітити, що молода китайка не знала ще особисто свого майбутнього мужа. Ціле те оригінальне подружжя мало неменш оригінальний та сензаційний прольоґ.

А саме Ґінву побачив одного разу в китайськім часописі ілюстрацію молодої китайської красуні, яка на конкурсі краси проголошеним згаданим часописом здобула першу нагороду. Китайці розбилися по цілому світі, шукати за працею й заробітками. За ними й китайські часописи мандрують у кожну закутину, куди лиш заблукає син бога сонця. Таким теж чином китаєць Ґінву, який власними грудами й ощадностями заложив собі в Беркенгіді велику пральню, дістав часопис із світлиною красуні. Хоч Ґінву займався наскрізь прозаїчною працею і прав лиш ковнірці та білля холоднокровних синів Альбіону, сам мав незвичайно гарну вдачу й поетичну душу. Тому теж Шен-ма-Шанту відразу впала йому в очі. А що власник пральні до всього брався ділово, то свої зальоти почав від того, що в порозумінні з інформаційним бюром та редакцією згаданого часопису віднукав адресу своєї вимріяної. Колиж уже він роздобув адресу, тоді сам сів за писання листа. Видно лист був незвичайно чутливий і переконливий, може більш переконлива була світлина власника пральні, що він її до листа залучив, бо по двох чи трьох тижнях Ґінву дістав відповідь.

У відповіді молода китайська красуня писала, що він їй теж припав до серця і що вона готова вийти за нього заміж. Молодята написали до себе ще кілька листів і вкінці молодий, який не міг видержати з туги такої любови на віддаль, вислав гроші на дорогу. Небавом китайська красуня приїхала до Англії.

Її приїзд був справжнім святом для закоханого у світлині китайця, бо виявилося, що його вимріяна вдійсности ще гарніша, ніж на світлині. На шлюбі було теж багато журналістів, зацікавлених дивним коханням на віддаль та його щасливим фіналом.

„Віддай цісареві, що цісарське“.

Французький міністр скарбу Маршандо, який в цьому випадку заступатиме уряд, дістане в найближчих днях спадщину, що її залишив старий морський вовк капітан Валентен.

Валентен дожив до 80 літ і діставав правильно державну платню. А що старець був незвичайно ощадний, то сусіди голосно говорили, що він зібрав зі своєї платні доволі гарну суму грошей. Колиж посадник міста Ляніону і нотар запитали капітана Валентена, кого він, сам бездітний і безрідний призначить своїм спадкоємцем, старець відповів:

— Рідні не маю ніякої. Кілька тисяч залишу бідним, все інше майно хай звернуть державі. Я жив тільки за державну платню і все, що придбав — це державні гроші. Колиж я виберусь у далеку останню плавбу, віддасьте мої ощадности міністрові скарбу.

Хоч оце завіщання не було списане, лиш сказане устно, то ніхто не брався його оспорювати. Якось перед тижнем капітан Валентен поліз на стрих із важким мішком на плечах. Драбина сховзнулась і старець полетів коміть головою вдолину і розбив собі череп. Годину пізніше він помер. Згідно з волею покійного мер Ляніону повідомив Маршандо, що йому належиться у спадщині к. 80.000 франків.

—o—

„Совітський поступ“.

„Последние Новости“ подають в ч. 6283 з четвера 9. цм. таку картину:

У мистецькій студії молоді робітники Челябінського тракторного заведення рисували з захопленням картину „Спортсмен“. Праця вже кінчилася, коли раптом звився секретар райкому комсомолу Самохвалов. Він оглянув значучо праці, підійшов до моделю і хмарно воркнув:

— Гидь!

— Чому гидь? — запитав один із рисівників. — Це наш модель.

— Модель без капців і сорочки? — іронічно запитав Самохвалов.

— Так, напівнага. Так вимагає научна програма.

— Покажіть.

Принесли програму. Самохвал переглянув недбайливо сторінки й поставив новий запит:

— Відки ви її взяли?

— Програму випрацювала ізостудія ВЦСПС і прислали її нам із Москви

— А хай там і рисують напів нагі моделі, а в себе в районі не допустимо до такої неморальности — рішуче заявив Самохвалов.

Рисівники - студенти звернулися за допомогою до управителя клюбу. Той послухав, почіхався за вухом і порадив:

— А я, товариші, на вашім місці не сперечався би. Не можна напів нагого — рисуймо модель у футрі.

Студійці не погодилися з таким соломоновим рішенням управителя клюбу і звернулися до уравителя кульсектора Завкома

Той послухав і сказав:

— Мені в районі зробили вже за вас один скандал, другого не хочу.

Пішли вони туди в райком партії і там поставили принципіяльний запит:

— Чи можна в студії рисувати з напівнагого моделю, чи ні?

— Ні! — відповів секретар.

— Яким же чином ми навчимося в такім випадку рисувати чоловіка? — запитали секретаря.

— Навіщо вам чоловіка?

— Все грецьке мистецтво основане на тому. Годіж бути мистцем і не вміти рисувати людського тіла.

— Греки — це помилка минулого — заявив секретар — і прирівнювати до них нема пощо. Хочете рисувати, будь ласка, рисуйте звірята. Цього вам не забороняємо...

—o—

ВІД ПАПІРОСКИ ЗГОРІЛО 4 ЛЮДЕЙ.

В Букарешті згорів перед кількома днями великий склад бензини, власність товариства „Креділул Мінієр“. Вибух був такий жахливий, що в цілій дільниці вилетіли шиби з вікон. 15.000 л. бензини уміщеної в однім зі збірників згоріло до тла, розриваючи збірник на дрібні кусні. На вулицях счинилася жахлива паніка, бо всі зорієнтувалися, що рятунок людей, які були в середині, буде неможливий. І справді, рятункова акція, яка тривала дуже довго, не довела до нічого. Один лиш службовик, який працював у конторі при вхідних дверях, успів урятувати своє життя. При тому вийшов він з катастрофи жахливо попарений.

Він теж подав причини цілого нещастя. А саме один із постійних клієнтів, не зважаючи на перестороги, що їх йому згаданий урядовець давав, увійшов до середини з запаленою папіроскою в устах. Правда, той урядовець побіг за ним, одначе вже було запізно, бо загорілася бензинова пара, яка теж спричинила вибух збірника. Трьох урядовців та сам виновник нещастя знайшли смерть в огненному морі

—o—

ШОКОЛЯДОВИЙ ДОЩ

Недавно трапилася у Франції подія, що нагадувала якийсь чудний сон-казку з 1001 ночі. Мешканці французького міста Рен немало здивувалися, коли одного дня з неба впав шоколядовий дощ. „З неба“ падав не шоколядовий порох, лиш готові, завинені в кольорові папері таблички шоколяди, які в багатьох випадках натовкли прохожим добрі синяки на голові.

Ціла справа була зовсім проста, а саме тоді ту пору перелітав понад містом пасажирський літак, який перевозив теж більший вантаж шоколяди в табличках. На нещастя вантажник літака відчинився й шоколяда почала спадати на землю... солодким дощем. Найшвидше запримітили шоколядовий дощ діти й вони теж найбільше ним тішилися. Вулиці міста зароїлися малими ласунами, які вганяли по всіх-усюдах, щоб половити якнайбільше солодкої добичі. Та на їх превеликий жаль, лиш дуже мало було нерозбитих табличок шоколяди. Одначе дітвора вдоволилася й тим, що визбирувала дбайливо кусники розбитої шоколяди

—o—

ВЕСЕЛЕ

ПИЯЦЬКА ЛЬОҐІКА.

Поліцай: „Чому стоїте — питається він пияниці — чому не йдете домів?“

Пияниця: „Ціле місто крутиться разом зі мною, тому чекаю, поки мій дім не прийде аж до мене... Тоді ввійду до середини“.

ДИВНЕ ДИВО

Він: „Дивне! Що вчора рано голився я цим вістрям знаменито, а нині воно нездатне до ужитку“.

Вона: „Справді, не розумію, що воно означає. Ще нині рано тесала я ним олівці і тоді воно було зовсім добре й гостре.

ДОГОВОРИВСЯ.

Кельнер (подає гостеві юшку й дивиться при тім крізь вікно): „Виглядає гейби на дощ“.

Гість: (проковтнувши ложку юшки): „І смакує теж так само“.

ДИТЯЧА ЩИРІСТЬ.

— Юрчику, попрощайся з тетою. Що говориться, коли тета відходить?

— Богу дякувати.

КОРИСНЕ ЗВІРЯТКО

— Яке звіря найкорисніше?

— Курка

— Чому?

— Бо можемо її їсти заки вилупиться, можемо її теж їсти і по смерти.

Як провести вакації?

Починається час відпусток і знову, як щороку, треба подумати, де і як провести вакації.

Хворі люди і... запопадливі напевне використають відпустковий час, щоб підлікувати себе. Маємо в краю багато знаменитих живців, відомі купелеві заведення і води.

Ті, що потребують відпочинку, соняшних купелів, плавання, проходів, прогульок, можуть вибратися над море чи в гори. В польських надморських купелевих місцях завели цього року такі великі інвестиції, які напевне притягнуть велику кількість звеличників моря, сонця і піску, щоб провести вакації у більше культурних умовинах.

Молодь по цілорічній шкільній науці буде мати змогу відпочати у багатьох таборах, зорганізованих найріжнішими союзами і суспільними установами, а теж студентськими товариствами, службовицькими союзами, тощо. Таких таборів над омрем, у лісах, у горах прибуває щораз більше, де утримання дуже дешеве, а нераз і нічого не коштує.

Влекшено теж виїзд за границю. Завдяки туристичним умовам з Італією, Францією, Югославією, Болгарією, Румунією та ін., багатші будуть мати змогу познайомитися з чужими краями. Туристичні бюра заповіли багато прогульок. Ліга Морська і Кольоніяльна, студентські організації, ріжні союзи теж організують прогульки за границю, зокрема до тих держав, з якими Польща звязана окремими туристичними умовами. За викупном відповідної акредитиви кожний індивідуально матиме змогу виїхати за границю.

В цьогорічнім сезоні, як і минулих років, будуть зорганізовані морські прогульки до европейських і заморських країв, однак у дещо меншій кількости, як досі. Як бачимо, вибір великий: море, гори, прогульки, живці. Але щойно тепер кожний, що розпоряджає тільки малими, скромними засобами, що свої малі заробітки буде мусіти видати на щоденні потреби — стане журитися, звідки взяти гроші на виїзд.

Можливе, що в цім випадку, як і в інших, дещо розважить Клясова Льотерія. Тягнення першої кляси 42. Клясової Льотерії починається 22. червня ц. р. Не треба забувати, що тепер вигляди на вигру багато більші, завдяки зменшенню кількости льосів і введенню „пяток".

Після вбивства полковника Коновальця.

ЧЕРГА НА... БУТЕНКА.

Кілька днів після того, як дійшла до нас вістка про трагічну смерть полк. Коновальця, появилася у пресі телеграма, в якій хтось висував підозріння, що у справу вбивства полк. Коновальця вмішаний Федір Бутенко, б. совітський шарже д'афер у Букарешті, що перебуває тепер в Італії, і з яким полк. Коновалець буцімто був у близьких звязках. Очевидна річ, що цю чутку треба було приняти з великим застереженням.

А тепер з Москви надійшли вістки, що Бутенка чекає доля Коновальця. Льондонський „Дейлі Телеґраф енд Морнінґ Пост" з датою 11. червня подає за норвежським щоденником з Осльо „Афтенпостен", що шеф ГПУ Єжов зорганізував т. зв. „крилату чету" чекістів, яких завданням є ліквідувати ворогів Совітів за кордоном. Ця „крилата чета" дістала наказ зліквідувати на швидку руку найбільших ворогів Сталіна — полк. Коновальця й Ф. Бутенка. Вбивши полк. Коновальця в Роттердамі, ця „крилата чета", як подає норвежська й англійська преса, перебуває тепер на заслуженому відпочинку в „одній західній европейській державі, яка вдержує дуже приязні взаємини зі Совітами".

Після відпочинку „крилата чета" Єжова має приступити до спрятання другого українця, свого ворога ч. 1. — Бутенка, який укривається в Італії.

МІСТЕРНА СІТКА КРІЗЬ ЕВРОПУ...

Нові сензаційні висліди слідства. — Заява комісаря Росбаха. — Реляції голяндських журналістів.

(Від нашого кореспондента).

Варшава, 13. червня.

Ваш кореспондент відбув розмову з **кореспондентами голяндської преси** і на підставі їх інформацій як теж на підставі нових, сензаційних реляцій голяндського великого щоденника **„Альгемеен Гандесблад"** (Ротердам, ч. 36409, вечірнє видання з 9. 6. ц. р.) має нагоду передати нові, цікаві подробиці про атентат у Ротердамі.

Згаданий щоденник приносить розмову свого співробітника **з комісарем королівської поліції Росбахом**, що веде слідство.

„Слідство — заявив м. і. комісар Росбах — переводжено головно за кордоном, а саме в **Льондоні, Берліні та у Празі.** Слідство добігає вже кінця, **але на жаль не дає добрих вислідів.** Багато інформацій не можемо подавати до відома також з огляду на **державний інтерес Голяндії.** Велику прислугу віддала в часі слідства **німецька поліція, що радо ділилась з нами інформаціями і дала людей.**

Також голяндська **почта** станула на висоті завдання. Реєструвала вона не тільки час і місце, але й зміст усіх телеграм і телефонічних розмов, що їх діставав, чи полагоджував полк. Коновалець".

„Це ствердженний факт — заявив далі комісар Росбах — **що смерть кружляла біля українського полковника від 2-ох років. Містерна сітка простягнута була крізь Европу. Большевики знали завсіди кожний його крок, а може й кожний намір...**"

„В такій ситуації катастрофа була неминуча. Гру вів не Коновалець, цим разом Коновалець був тим, кого вели"...

„Прага не зуміла, чи не схотіла дати ніяких відомостей. Пашпорт Барановського був справді чеський, але фальшивий і не з Праги. Скоріше видала його котрась з численних „пашпортових централь", що їх тільки діє в Европі.

„Є дві тези атентату. Головна: **Коновалець вбитий на приказ Г. П. У. і побічна, що не виключає особистої пімсти.** Українські групи і партії дуже розсварені, але — комісар Росбах гадає, — **українці ніяк не могли би розвязувати своїх внутрішніх непорозумінь бомбами.**

„Барановський у своїх колах відомий як людина дуже опанована, мовчазна і замкнена навіть з найближчими друзями. Полк. Коновалець мав багато своїх співробітників і агентів у ріжних державах, що завжди виступали під псевдонімами і **взаємно себе не знали.** Правдиві їхні прізвища **знав лише полковник.** Тим власне треба пояснити, що Барановський не знав усього про контакти полковника з Валюхом, ані змісту особливих доручень. Слідство виявило, що Коновалець раніше **ще мав у Ротердамі побачення з 2-ома своїми співробітниками. Одним з них був Барановський, а другий — „айн Оступкрайнер авс Советенлянд.**

„Полковник знав гаразд, що його слідять, тому теж рідко коли зустрічався двічи з тією самою людиною.

„Барановський завзято мовчить, але коли уже говорить, то рішуче правду і **є рішучим ворогом большевиків.**

„Безпосередні контакти Коновальця з Валюхом датуються від лютого ц. р. **Але годі устійнити, чи це Валюх дав бомбу.** Коновальця взивали до Ротердаму **телефоном рівночасно з Відня і з Берліна. Та слідство виявило, що оба телефони походили з Ротердаму.** І це не Коновалець вибрав Ротердам на місце зустрічі..."

На питання, чи бомбу перебрав полк. Коновалець з рук Валюха — відповів комісар Росбах:

— Атентат без сумніву підготовили за кордоном, але бомбу могла принести **людина, що її післав Валюх, людина, яка нічого не знала** про атентат. Це власне і є найслабше місце цілого слідства...

З дальшої розмови довідуємося, що відламки бомби оглядали уже експерти і журналісти. Шматки паперу, **в який вона була завинена,** мають виразні, типові, друковані східньоукраїнські взори і орнаменти. Людина, що телефоном взивала Коновальця, мусіла бути українцем, або москалем. Доказом цього є факт, що прізвище Коновальця написано в закінченні буквою „зет" а не „ц", як писав би німець чи поляк (?).

„Що вбивникові удалось втечи — це **рішуче вина Барановського, який по арештуванні мовчав, не промовивши цілий день ані слова і поліція гадала, що вбивником є власне він."**

„Поки устійнили хто він, Валюх був уже на повному морі. Барановського покарають гривною за фальшивий пашпорт, а крім цього деякий час мусить залишитися в Голяндії до диспозиції прокуратури.

„Він переконаний, що з моментом, коли покине Голяндію, на нього прийде черга поділити долю полк. Коновальця.

Поведінка Барановського **зрозуміла.** Він після арешту і перевозу автом на поліцію і навіть на поліції був переконаний, що попав у руки чекістів та що його привезли до совітського посольства. Тому він нічого не хотів говорити ані виявити, ані навіть пити, ані їсти. Щойно коли увечорі у шпиталю показали йому розірване тіло — Барановський почав говорити. Але це було уже — закінчує комісар своє інтервю — запізно".

Уся голяндська преса підкреслює з вдоволенням, що в цілу справу не був **замішаний ані** один голяндець.

На маргінесі тих енунціяцій слід **зауважити,** що голяндська поліція пророчисто вказує на дивну ролю **Праги,** яка відмовлялася від участи у слідстві.

З другого боку закордонні **журналісти** пригадують дивну чутку **made in Praha,** що до ролі Бутенка в атентаті. На гадку **журналістів,** історія з Бутенком виразно вказує, що Прага дещо мусіла відати і навіть помагала маскувати і відвертати увагу слідства в інший бік.

Гром.

ПОВОРОТ МІН. БЕКА.

У середу в год. 12.10 мін. Бек **відлетів з** Таліна до Варшави. Перед відлетом **зложив він** представникам преси заяву на тему польсько-естонської приязни.

—o—

Матура.

— Іспит зрілости в українській гімназії в Рівному. Цьогорічна матура в українській гімназії в Рівному, що відбулася при кінці травня ц. р., пройшла з великим успіхом. До письменного іспиту допущено всю клясу, в кількости 18 абітурієнтів. На письменному іспиті перепав один, здало іспит 17 матуристів. Свідоцтво зрілости дістали: 1) Апошанська Н., 2) Бугайчуківна О., 3) Буржимська А., 4) Бурий Л., 5) Зінченко Ю., 6) Кварценюк П., 7) Куцевичівна О., 8) Ненадкевичівна І., 9) Мулярчук М., 10) Рудаків В., 11) Синюк М., 12) Штуль В., 13) Юркевичівна Л., 14) Якимчук В., 15) Якимчук П., 16) Іжинський Р., 17) Сегейдівна А.

— Остання матура в гімназії в Городку. У державній коедукаційній гімназії з польською мовою навчання в Городку здавало цього року матуру 47 абітурієнтів (усі були допущені). Письменний іспит зрілости здало 46, устний 44. Поляків здавало 40, жидів 4, українців 3: Шегін Іван, Горак Микола і Болкот Олена.

— Всі кандидати допущені і здали матуру в гімназії Р. Ш. в Коломиї. Іспит зрілости в українській гімназії Р. Ш. в Коломиї відбувся у днях 3. і 4. червня ц. р. під проводом проф. д-ра М. Стрільцева. Усіх, що зголосилися, допущено до іспиту й усі здали іспит зрілости, а саме: Біловська Марія, Данищук Анна, Завалинкут Ірина, Лютик Мирослава, Мандрика Марія, Олексюк Марія, Польнюк Катерина і Стадниченко Надія.

— В Борщеві здавала іспит зрілости одинока українка, Мирослава Марія Воркун (не Воркуцун, як зложено помилково в 127-ому числі „Діла").

Дещо про приповідки.

В одній каварні, де сходилися письменники і мистці, пересиджував постійно один старший пан, про котрого дивацтва всі говорили. Однак його дивацтво не було шкідливе і не тяжіло навіть тим, які майже все з ним перебували. Його дивацтво лежало в цьому, що він у вільних від занять хвилинах досліджував приповідки і то не тільки власного краю, але теж і чужих та любив широко розмовляти на цю, не для всіх цікаву тему.

Одного дня так промовив до тих, що сиділи при його столику:

— Чи знаєте, панство, до яких висідів дійшов я у своїх роздумуваннях? Саме, що приповідки з правила бувають майже все негативні, себто виказують якусь шкоду, а рідко вони позитивні, такі, що виказують якісь користи. Наприклад така приповідка: Хто рано встає, тому Бог дає — належить до винятків. Чому чема хочби ляпідарного окреслення такої справи, що ще ніхто не жалував мудрого вчинку, себто такого, що веде просто до цілі?

— І що доброго прийшло би кому з такої приповідки? — насмішливо спитав хтось із присутніх. — Адже кожний розуміє, що коли хтось хоче переплисти океан, мусить всісти на корабель — хіба, що вдасться йому перелетіти літаком...

— Саме завданням приповідки є пригадувати людям правду, хочби найбільш реальну, а так часто призабуту. Приповідка, про яку говорю, має пригадувати людям доцільність їхніх учинків. Наприклад чи є хто такий із нас, щоб не хотів виграти на льотерії? Нема! А чи всі граєте? Не всі! Саме для цих придалась би оця така приповідка.

Цим разом ніхто вже не противився „диваковi". Здається, що деякі навіть зараз із каварні пішли просто до колектури, щоб засобитися в льос до першої кляси сорокдругої Клясової Льотерії та не прогаяти нагоди у вигрі, якої тягнення починається 22. червня.

—o—

НОВИНКИ.

— **З НИНІШНІМ ЧИСЛОМ „ДІЛА" (129)** висилаємо своїм точним передплатникам повістевий додаток за місяць травень **ЮЛІЯНА ОПІЛЬСЬКОГО: „ІДОЛИ ПАДУТЬ"**, повість, том І. Реклямації щодо цієї книжки Адміністрація бере під увагу тільки до 14 днів.

— Лікарську ординацію шкірних і венеричних недуг по бл. п. д-рові Евгенові Дурделлі перебрав д-р Михайло Дубовий та веде її від 20. червня ц. р. у Львові при вул. Косцюшка 4.

1315 1—3

— **Батьки дітям!** Найкраща та найдешевша нагорода за поступи в науці це фотографічний апарат за 12 зол. 50 сот., з одинокої української фото-крамниці Екомп, Львів, вул. Сикстуська 29, тел. 203-30.

1639

— **Кооператива Українське Народне Мистецтво** у Львові повідомляє, що перенесла свою крамницю **на вул. Сикстуську ч. 20.** (готель Народної Гостинниці) а бюра Кооперативи на вул. Костюшка ч. 5. (Дім Центробанку).

— **Кооператива Українське Народне Мистецтво** у Львові просить відборців, щоби з усіми замовленнями звертались безпосередньо до бюра Кооперативи вул. Костюшка 5. До тепер Кооператива жадних аґентів в край не висилала, а якщо появляються, то підшиваються під фірму Кооперативи і за них Кооператива не бере жадної відповідальности.

— **Засідання Науково-Технічної Комісії НТШ** буде в неділю 19. червня в год. 10.45 у Бібліотеці НТШ з такою програмою: 1. Проф. д-р інж. Фещенко-Чопівський І.: Новітнє гартування сталі та двоверствова купіль. 2. Д-р інж. Шумовський П.: Гормональні чинники лактації. 3) Д-р інж. Вертипорох Е.: Метали як каталізатори в органічній синтезі.

— **Вакаційний курс для прихильників кооперативного руху.** Як попередніми роками, так і цього року уладжує РСУК літній курс для працівників і прихильників кооп. руху, получений з прогульками та іншими товариськими розвагами. Курс цей відбудеться цим разом у **Ворохті** на Гуцульщині в часі від 11. до 30. липня. Оплата за цілий побут 55 зол. В курсі можуть брати участь всі українські громадяни без ріжниці віку, звання і пола. В рямцях курсу відбудеться зїзд кооперативних пропаґаторок.

— **Промоція на доктора медицини.** У вівторок 14. ц. м. у львівському університеті промувався на доктора медицини **Сергій Сохоцький.** Молодому українському лікареві бажаємо якнайкращих успіхів у його праці.

— **Загальні Збори організації українських апликантів у Львові** відбудуться в неділю 19. ц. м. в год. 10-ій рано в салях Адвокатської Палати при вул. Крашевського ч. 17. На зборах обговорюватимуть важке положення адвокатських апликантів.

— **Виставу сучасного малярства** відкрито в домівці львівського союзу мистців пластиків при пл. Марійській ч. 9, І. У виставі бере участь 12 мистців. Вступ 50 і 25 сот., для шкільної молоді вільний.

— **Відзначення відомого українського композитора Василя Барвінського.** Сенат Українського Вільного Університету у Празі на своєму засіданні дня 19. травня ц. р. принив до відома рішення фільософічного факультету того університету з дня 4. травня ц. р. надати композиторові дир. Василеві Барвінському гідність почесного доктора Українського Вільного Університету у Празі за заслуги для української музики. Про передання диплому подамо своєчасно вістку.

— **Ювилейне Свято прив. 7-кл. вселюдної школи Р. Ш. в Рогатині.** Дня 19. червня ц. р. в неділю святкує приватна 7-клясова вселюдна школа Р. Ш. в Рогатині 25-ліття свого істнування. На програму свята складаються: торжественна Служба Божа в год. 9.30 і посвячення шкільного прапору та в год. 12-ій ювилейна академія. Українське громадянство Рогатинщини зволить взяти численну участь у ювилейному святі школи. Зокрема просимо бувших учителів (-льок) та учнів цієї школи прибути на ювилейне свято школи. — Старшина Пов. Кружка Р. Ш. в Рогатині. Управа прив. 7-кл. всел. школи Р. Ш. в Рогатині.

— **Розкинули могилу в Ляшках Долішніх.** На другий день Зелених Свят поліціянти зі станиці поліції в Березднцях дісталися з війтом Клосовським і двома невідомими мужчинами в год. 3.30 пополудні на церковну площу в Ляшках Долішніх, пов. Бібрка, і розкинули символічну могилку, що стояла на площі біля церкви від 14 років, поломили огорожу та розібрали хрест з св. Розпяттям Ісуса Христа і забрали те все зі собою. На площу дісталися без відома о. пароха перескакуючи через паркан, щоб не входити головною брамою на церковну площу, де була могилка.

— **Присуд на священника.** Гр.-кат. пароха Торок, о. Теодора Гуру, засудили на тиждень арешту і 5 зол. гривни за те, що він буцімто у проповідях накликував до переслідування поляків.

— **За кидання бомб на робітників** дня 1. травня ц. р. у Львові зпоза огорожі львівської політехніки поліція арештувала 27 л. Рудольфа Янічка та 29 л. Йосифа Гонсевича. Оба арештовані є членами ендецької робітничої організації „Праца Польська".

— **Трагедія бездомної.** До виділу суспільної опіки львівського маґістрату зголосилась перекупка Катерина Тростянюк з 13-літн. донькою, прохаючи помочі. Вчора її викинули з помешкання, а господар дав їй кількадесять золотих, щоби найшла собі інше; тимчасом хтось украв ті гроші. Тростянюкова просила субвенції, погрожуючи самогубством — і справді напилась йодини. Перевезено її до шпиталю.

— **Львівська хроніка.** Минулого вівтірка пополудні згорів склад фарб Кляри Фрідманової при вул. Замарстинівській ч. 86. При гашенні пожежі важко попарилися сусіди Фрідманової: М. Шмерлінґ, І. Бірст та Фрида, яких відвезли до шпиталю. Причиною пожежі вибух бензини. Пожежу загасила щойно пожежна сторожа. — При вул. Набєляка і Ходкевича зударилися два самоходи.

— **Краєва хроніка.** А. Мартинюк з Берегова п. Тернопіль знасилував та вдушив малолітню вихованку свого хлібодавця; на другий день зловили його в Потуторах. — Суддя зі Зборова Роман Гупаловський впав з мотоцикля і зломив собі руку. — До листоноша, який віз ровером пошту з Коломиї до Гвіздця, хтось вистрілив і ранив його.

— **Смерть бандита.** Поліція застрілила в Люблині бандита Й. Гловацького, який від 4-ох років нападав у Люблинщині і вбив поліцая Тараса та селянина в селі Каний під Люблином. Поліція схопила Гловацького разом з його любовницею Г. Кшосівною в одній хаті в Люблин[і] і по короткій перестрілці вбила його, Кшосівну важко ранила.

— **Сухоти й алкоголізм винищують населення Польщі.** У Варшаві закінчила на днях свої наради державна начальна рада здоровля, яка ствердила, що сухоти й алкоголізм винищують населення Польщі. Тому начальна рада здоровля одноголосно приняла внесок з покликом до міністра суспільної опіки, щоб у найкоротшому часі видано закон про поборювання сухіт. Далі рада приняла два внески у справі боротьби з алкоголізмом, домагаючись привернення протиалькогольного закону з 23. квітня 1920 р. і заборони продажі алькогольних напитків у т. зв. „сотках".

— **Покинув жінку, вигравши на льотерії.** До суду у Вильні внесла позов жінка електромеханіка Станислава Б., який виграв більшу суму грошей на льотерії. Маючи гроші в кишені, Станислав Б. покинув свою жінку. Тепер жінка домагається, щоб суд признав їй половину виграної суми, бо льос закуплено за спільні гроші.

— **Протимасонське віче у Варшаві.** У Варшаві відбулося 12-го ц. м. протимасонське віче. Були на ньому делегації ОНР, Фалянги, Народової Організації Радикальної і „Стронніцтва Народового". Після віча групи демонстрували на вулицях.

— **Пожежа і хмаролім знищили два міста.** В Латвії згоріло в містечку Люцин 250 домів, православна церква, костел, касарні і всі будинки в ринку. В рятунковій акції взяло участь 500 осіб пожежної сторожі зі сусідніх містечок і з Риги, звідкіля приїхали спеціяльним поїздом. Підчас рятункової акції 100 осіб важко ранених. 2.000 мешканців залишилося без даху над головою. Шкоди сягають кількох мілїонів латів. Спеціяльна міністеріяльна комісія веде слідство. В Італії хмаролім залив містечко Лекко над озером Комо. Вода залила доми і спинила працю в кількох фабриках. В одним із костелів вода дійшла до висоти одного метра. В дільниці Сан Джіованні завалився від грому мур довжини 12 метрів і спинив зовсім вуличний рух. Вода підмила гостинець з Мерану до Ляни так, що треба було припинити комунікацію. Крім того буревій з зливою лютував над полудневою Італією, де заподіяв великі знищення. Зливні дощі заподіяли теж великі шкоди в околиці Базель у Швайцарії, де в кількох селах частина домів під водою. Біля Базель вода на Рені піднеслася на 55 см.

— **Хлопчина з трьома руками і двома серцями.** У м. Клюж у Румунії прийшов на світ у шпиталі хлопчина з трьома руками і двома серцями. Одно серце є в черевній ямі і не функціонує.

— **Пів міліона турків покине Балкан.** У Стамбулі радять делегати Туреччини, Югославії, Греції і Румунії у справі переселення до Туреччини турків з балканських держав. З Румунії та Югославії виїде коло пів міліона турків. Наради делегатів торкаються головно усталення корисної продажі майна переселенців. Здогадуються, що уряди держав, з яких виемігрують турки, закуплять майно цих переселенців.

— **Страх туристів перед війною.** Відомий фільмовий артист Адольф Менжу, який приїхав з Ню Йорку до Льондону, заявив журналістам, що цього року зменшиться загально число американських туристів, які вибираються до Европи, бо у Злучених Державах загально очікують про можливість вибуху війни в Европі.

— **Страшна залізнича катастрофа.** Недалеко Окоями в Японії трапилася страшна залізнича катастрофа, в якій згинуло 200 учеників, які їхали на вакації. Причиною катастрофи було усунення насипу на більшому просторі.

— **Закупно часописів для війська.** Міністер внутрішніх справ національного уряду в Еспанії видав розпорядок, щоб усі щоденники продавали в неділю і в понеділок по 20 сотимів замість 15. За придбану надвишку заплатять ... денники і видавництва ... Видавці обовязані ... ціні власних коштів.

— **Летунська база на Азорах.** Франція і Португалія підписше договір, на основі якого Франція використає Азорські острови як базу для летунської лінії між Европою та Америкою. Летовище збудують імовірно на острові Терсейра, що його вибрали вже в 1936 р. відомі французькі летуни Кодос і Касте, які провірювали терен з доручення свого уряду.

— **Ріжні вісти.** У православній церкві в Римі відбудеться в неділю шлюб доньки кн. Юсупова відомого з убивства Распутіна, Ірини, з гр. Шереметієвом. На шлюб приїхала з Льондону сестра б. царя кн. Ксеня, бабка молодої. — Сейсмографи в Лісабоні занотували 11. ц. м. сильний землетрус, якого осередок віддалений коло 12.000 км. — Американський астроном 75-літній Вілям Кампель скочив у Сан Франціско з третього поверху і згинув.

—o—

Зі судової салі.

ПРИСУД У СЕНЗАЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ.

В середу в полудне варшавський окружний суд видав присуд у справі Міхальського і тов.:

Б. віцедиректора департаменту в мін-стві скарбу Міхальського засуджено на 10 літ, на основі амнестії обнижено кару на 8 літ.

Б. посла Ілзіковського — на 5 літ.

Мягу, спільника Міхальського з фірми „Фраполь" — на 5 літ.

Начальника скарбового уряду в Білостоку Несьобендзкого на 3 роки.

Кавфмана увільнено.

З кіна.

Кіно „Касіно": „Правда перемагає".

(г) Банкротство великого нюйорського банку, директор пропав без вісти. Вся преса пятнує його як дефравданта, що спричинив банкротство і втік. Лиш один редактор не хоче жирувати на нездоровій сензації — і за те його деградують у редакційній ерархії. Та правда перемагає: характерний редактор доказує, що банкир не втік, лише згинув з руки злочинців.

Увага глядача зосереджується на особі Поля Муні, що по мистецьки відтворює ролю редактора. Сензаційна сторінка фільми трохи наївна, інтрига слабо повязана. Якби якийсь добрий „деус екс махіна" не поміг героеві фільми віднайти тіло вбитого банкира, він ледви чи вструган би таку штуку...

Фільма цікава з іншої сторони: вона малює редакцію великого американського щоденника, працю американських журналістів і репортерів, їхні товариські та службові відносини.

✝ Посмертні згадки.

ГНАТ ЯКИМЧУК.

Дня 1. VI. ц. р. помер у Львові Гнат Якимчук, уроджений 1879 р. в Завидчі, пов. Радехів, інспектор Дирекції Пошт, довголітній член управ ріжних українських товариств та основник бібліотеки при кружку „Рідної Школи" ім. Б. Грінченка, відзначений срібною зіркою, як ветеран есперантистів і перекладач перлин української поезії на есперанто. Задля свого гарного характеру тішився пок. Якимчук загальною пошаною серед свого окружения, доказом чого був величавий похорон, в якім брало участь усе громадянство Городецької дільниці, як теж широкі круги поштовиків. Осиротив дружину і четверо дітей. В. Й. П.!

Спорт.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ (СТРИЙ).

Мистецький метч обох дружин відбудеться в четвер 16. ц. м. у Стрию. Досі стрийський терен був для України дуже нещасливий — може цим разом буде краще. До Стрия виїздже Україна в такім складі: Босий (Гнура), Воробець, Міхльош; Гошовський, Цимбала, Кравський; Тихолів, Богурат, Міхльош, Скоцень ІІ, Магошський. Цей метч відбудеться в год. 5.30 попол. на грищі стрийської Погоні.

ДРУЖИНОВІ МИСТЕЦТВА ЛЬВОВА НАКОЛЕСНИКІВ

Дружинові наколесницькі змагання відбудуться в неділю 19. ц. м. Старт у год. 8. рано за Янівською рогачкою. Україна виставляє до бігу на 100 км. і дружину, яка боронить минулорічного мистецтва й до бігу на 50 км. й дружина неліцензіонованих.

ФУТБОЛЬНІ МИСТЕЦТВА СВІТУ.
БРАЗИЛІЯ — ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА 2:1 (0:1).

У вівторок відбувся другий метч обох дружин, який закінчився перемогою Бразилії 2:1. Таким чином Чехословаччина відпала від дальших гор. Бразилія гратиме в четвер в Рінаісо.

МЕТЧІ ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ ПЕРЕЛОЖЕНІ.

На проханя краківської, познанської та варшавської Округи, речинці змагань до Державної Ліги пересунули з 19. ц. м. на 3. липня ц. р. У згаданих округах ще не закінчені мистецтва А-класи.

—o—

Нові книжки й журнали.

SIMALI — KAFKASYA. Северный Кавказ, орган Народной Партии Горцев Кавказа. Н-р 45-46. Январь, февраль 1938. Париж.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 16. 6. год. 8. веч. „Вояк королеви Мадаґаскару".
Пятниця 17. 6. год. 8. веч. „Король волоцюг".
Субота 18. 6. год. 4. попол. „Пан Ромальський". Год. 8. веч. „Король волоцюг".
Неділя 19. 6. год. 4. попол. „Король волоцюг". Год. 8. „Король волоцюг".

Театр Ріжнородностей:

Четвер 16. 6. вистави нема.
Пятниця 17. 6. год. 8. веч. „Іван".
Субота 18. 6. год. 8. веч. „Іван".
Неділя 19. 6. год. 4. попол. „Іван". Год. 8. веч. „Іван".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БОГОРОДЧАНИ:
16. 6. Лісова пісня.
17. 6. Пригода в Черчі.
18. 6. Процес Мері Деган.
19. 6. Невольник.
З Богородчан іде театр до Надвірної.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

[illegible]
[illegible]
Тарнів [illegible] Кут, Жабє [illegible] і Делятин.

Український Театр Йосифа Стадника (свнівра).

РАДЕХІВ:
16. 6. Гриць.
17. 6. Сини квітка.
Потім театр іде до Вусьн.

КІНА.

АПОЛЬО: „Цирк — арена життя".
АТЛЯНТИК: „Втікач із Сан Квентену".
БАЛТИК: „Історія одної ночі".
ВАНДА: „Жайворонок", „Зелений сиґнал".
ГРАЖИНА: „Р 107" виклик помочі", „Король жінок".
ЕВРОПА: „Верес" на бой, Родина Чіпи.
КАСІНО: „Правда перемагає" (Павло Муні).
КОПЕРНИК: „Світ говорить про нас", колір. додаток „Чарівний папа".
МАРУСЕНЬКА: „Німий герой", „У вогні стрілен".
МЕТРО: „Її перше кохання", „Моя ворожка" із Шерлі Темпль.
МІРАЖ: „Тайна п-и Брінкс", „Тато женитьcя".
МУЗА: „Лінія Мажінота".
ПАЛЯС: „Орієнт Експрес".
ПАКС: „Очарований двір".
РАЙ: „Пані серця".
РІЯЛЬТО: „Двоє в юрбі".
РОКСІ: „Мадам Лево" з Ренатою Мілор.
СВІТ: „Пісня засудженця", „Кохана родиночька" з Фійном і Фляпсом.
СТИЛЕВЕ: „Сліпий звулок" і ревія.
ТОН: „В 4 очі", „Тайна самітного дому".
УТІХА: „Королева джунґлів" і ревія.
ХИМЕРА: „Під жовтим прапором" з Ольгою Чеховою.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Альпи".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Португалія: Мадейра, Лісбона, Фуншаль".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 16. червня 1938.

7.15 Пісня, 7.20 Музика з пл., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Орх. концерт, 9.00 Трансм. Божого Тіла з Сольці, опісля музика з пл., 12.03 Веселе полудне, пл., анекдоти, комунікати, 13.00 Для дітей: Що-що? Нащо? 13.20 Музика сальон. орх., форт., спів, 15.00 Для села: Як домішана молоко витає весну, Актуальна гутірка, „Ой сіно, сіно зелене", 16.15 Танц. музика з пл., 16.30 „Ця третя" Сенкевича, 16.45 Респіґі: „Римські пінії" у вик. міланської симф. орх., пл., 17.10 Програма на завтра, 17.15 Виховуймо діто для здоровля, 17.30 Репортаж із життя, 18.00 Концерт солістів: Форт., скрипка, 19.00 Театр Уяви: „Дідусева забава", 19.45 Весна та кохання, розр. концерт, орх., пісеньки, ксилофон, у переробі Сача, 20.45 Веч. денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Мельодії з „Надвдови" і „Дами від Максима", спів, музика, 21.40 Спорт, 22.05 „Гостювання під Львом", 23.00 Ост. вісти, 23.15—23.55 Легка музика з пл. (звідси Варшава ІІ).

Пятниця, 17. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Дута орх., 8.00 Для шкіл, 8.10 Добрий день наймолодшим: пісеньки, казочки, мельодії, оповідання, 11.00 Для вояків: на вакаціях (Шкільні звуки), 11.40 Диригент Ц. Козолий як композитор, гр. пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Легка музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та суспільні вісти, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Невідомі союзники та вороги, гутірка для старших дітей, 15.30 Гутірка з хорами, 15.45 Господарські вісти, 16.00 Розр. орх., 16.45 Гігієна відживи, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Пісні з поясненнями, 17.45 Програмова ревюра, 17.55 Галльо! Повір! 18.00 Перфуми й смола, 18.10 Форт., 18.45 Літер. хроніка, 19.00 Шість пісеньок для дітей у супр. форт., 19.15, 20.55 Актуальна гутірка, 19.25 Розр. концерт, орх., пісеньки, 20.45 Вечірній денник, 21.00 Львівські перлі: Вотуш і Ісяйт, 21.10 „Небезпечна комедія", гумор. вставки з музикою Офенбаха, 21.30 Спорт, 22.05 Живий концерт бажань: орх., конферансієрка, 23.00 Ост. вісти, метеор. комунікат, гутірка в англ. мові, 23.15—23.55 Танц. музика з плит (звідси Варшава ІІ).

Субота, 18. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ран. денник, 7.15 Орх., 8.00 Для шкіл, 8.10 Кімнатно тиждень, пісіда авд., 11.00 Для воєводства, 11.15 Для шкіл: Шкільні обжинки, Музика з пл., 11.40 Грає Марсель Мюле, сакс, флет, пл., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Орх., 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Малий дворик", на осн. Верноте, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Мікрофон серед дітей, репортаж із пл., 16.45 Ті, що осталися позаду, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.15 Новини зі світа, радіомалюнок і новини з пл., 17.40 „Кути — містечко відьми", 17.50 Галльо! Спорт, 18.00 Наша програма, 18.10 Камер. концерт, форт., скрипка, 18.45 „Пороги у Києві зборах" Комаревича, 19.00 Спів. ресітал Я. Губертової з супр. форт., 19.20 Мельодії [illegible], 19.50, 20.55 Актуальна гутірка, 20.00 Удалдуємо для вас концерт, [illegible] для дітей, Поділ в Німеччині, 20.45 Веч. денник, 21.00 Гутірка зі слухачами, 21.15 Концерт дутої орх., 21.40 [illegible] метч Польща-Франція, 22.10 Година оповідань, 23.00 Ост. вісти, 23.15—23.55 Танц. музика з плит (звідси Варшава ІІ).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 16. червня 1938.

БЕРЛІН 18.30 Оповідання, 18.50 Форт., 19.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 18.20 Нар. пісні, 21.30 Скрипка, БУДАПЕШТ 12.0 Оп. орх., 17.15 Соло на форті, 18.30 18.0 Нар. пісні у супр. цит. орх., 21.15 Джаз 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 16.20 Нар. музика, 18.20 Форт. тріо д-моль Шумана, 17.00 Оповідання, 18.00 Муз. забави 19.10 Пісні, 20.00 21.00 Танц. форт., КОШИЦІ 7.30 Преса, 18.05 18.20 Вісти, 17.15 Передача з Нереками: Концерт хору читальні „Просвіти", 18.00 Столиття самоуправи Ужгороду, 18.10 Пісенний концерт Ол. Кафчака в супр. форт., ЛЬВІНО 17.15 Мис. концерт, 19.20 Розр. музика, МІНХЕН 20.00 21.00 „Цигенська хата" оп. Легара, ПРАГА 17.00 Форт. музика, 18.30 Орх. концерт, 21.15 Церковна музика 17. і 18. ст., РАДІО ПАРИЖ 18.15 Театр Уяви, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 23.00 [illegible] ПАРИЖ ПТТ 20.30 21.00 22.0 „Рапунцель" [illegible] РИМ 17.17 Форт., 19.30 Розр. музика, 21.00 22.0 [illegible] Штравса, СОФІЯ 18.00 Концерт [illegible] орх., 19.00 [illegible] 20.45 [illegible] форт.

Пятниця, 17. червня 1938.

БЕРЛІН 17.30 Румунська музика, 17.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 18.20 Спів, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 17.30, 18.00 Циг. музика, 18.30, 19.0, 20.00 „Ліліˮ оп. Герве, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.30 Твори Паганінія на віол. і форт., 18.00 Молодь грає і співає, 19.10 Розр. музика, 20.00 Військ. орх., ДРОЙТВІЧ 18.30 19.00 „Нірнберські співціˮ оп. Вагнера, І. і ІІ. дія, 19.50, 20.00 Шубертові твори на 4 руки, 21.50, 22.00, 23.00 „Нірнберські співціˮ (ІІІ. дія), КОШИЦІ 7.50 Преса, 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 Фейлетон, концерт хору, МІЛЯНО 17.15 Сеpинка, 20.30 Розр. муз., 21.00, 22.00 „А те воліо торнарˮ оп. Рапната, ПРАГА 12.45 Орх., 17.15 Камер. муз 16. 18. століття, 18.20 Легка музика, 19.35, 20.00 Орх., солісти, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уліи „Лєроа Софіˮ драма Бреліера, РИМ 17.15 Солісти, 21.00 Іт.-нім. концерт.

Субота, 18. червня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Концерт молоді, 18.00 Розр. музика, 20.00 Військ. марші, 21.00 Китиця вальсів, 22.30 Легка й танк. муз., БІЛГОРОД 18.20 Серинка, 20.00 Народні пісні, БУДАПЕШТ 17.30, 18.00 Орх., 18.45 19.00 Хор, 20.00, 21.00 Концерт із нагоди уродин рег. Гортія, 21.30, 22.00 Циг. муз., ВІДЕНЬ 12.00 Симф. орх., 13.15 Розр. концерт, 15.30 Для дітей, 18.00 Вок. анс., 20.00, 21.00 Альпейський вечір, 22.30 Розр. концерт, ГІЛЬВЕРЗУМ 19.40, 20.00, 21.00, 22.00 „ЗИГФРИДˮ оп. Вагнера, ІІ. ІІІ. дія, КОШИЦІ 7.50 Преса, 18.45 Вістки, 14.05 Передача з Тячева: Наші школи у ює. році. Концерт хору тячівської округи. МІЛЯНО 19.30, Легка музика, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Кавалір Срібної Рожіˮ оп. Р. Штравса, ПРАГА 11.05 Орх., 18.20 Легка музика, 21.15 Серенади 17. і 18. століття. РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 Театр Улиц, 20.05 Симф. музика, РИМ 19.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 22.30 Танк. музика, СОФІЯ 18.30 Популярна музика, 19.30 Серинка.

Присилайте передплату!

БІРЖА.

Львів, 15 червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·42, 89·95, Доляри американські 5,29.50, 5·27·00 Доляри канад. 5·23·50—5,21·00, Фльорени гол. 293·14—293·40, Франки фр. 14·89—14·59, Франки швайцарські 122·00—121·00 Фунти англ. 26·45—26·29, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 12·50—10·00 Кор. дан. 118·10—117·25 Кор. норв. 132·58—131·80, Корони шв. 136·39—135·40. Ліри італ. 22·90—22·00, Марки фінлян. 11·68, —11·25, Марки нім. 88·00 — 82·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 107·00 — 1.1·00

Акції.

Банк Польський 125·00 Цукор. 34·00, Вугіль 28·00, 25·50, Ліпьпоп 73·75. Можеїв 12·50, Островець 58·00, Стараховичі, 35·50, 34·75, Габербуш 47·75.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 64·88, 3 ін. 1 сер. 79·50, серія ненот. 3 пов. ін. 2 сер 80·75 серія 90·25 5. конверс. 70·25 прем. дол. 42·13 4 консол. 67·00

Тенденція дещо сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 15. червня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·15 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·20 зол.
1 кг. масла експорт. за зачет. 2·30 зол.
молоко 16—17 сот.
яйця копа 3·40 зол.

Тенденція на масло знижкова, молоко сильна яйця вдержана.

Оповістка.

У Філії Державної Гімназії з українською мовою навчання у Львові відбудуться вступні іспити до І. кл. в днях 22. і 23. ц. м. до ІІ, ІІІ і IV-ої кл. в днях від 22. до 25. ц. м. і до ліцею: клясичного та природничого виділу в днях 24. і 25. ц. м. Всі іспити починаються в год. 8-ій. Іспитова такса 10 зол. Гімназія має інтернат при Театинській вулиці 10. 1298 2-2

У Головній гімназії з українською мовою навчання (вул. Сапіги) вступні іспити починаються 22. червня в год. 7.30 письменною частиною. Вступні іспити до клас ІІ—IV 23. червня в год. 7.30. Вступні іспити до ліцею 25. червня в год. 7.30. Перед іспитом треба вплатити іспитову таксу і долучити бракуючі залучники. 1324 1-2

Дирекція прив. гімназії Р. Ш. в Чорткові подає до відома, що вступні іспити до І. кл. відбудуться 22. і 23. червня, до ІІ., ІІІ. і IV. кл. та до І. і ІІ. кл. ліцею 24. і 25. червня 1938 р. Початок іспитів в год. 8-ій рано. 1321

Жіноча фахова школа кооп. „Труд" у Львові, Ринок ч. 30. Приймає записи учениць щоденно від 9—1 і 4—6. В програму трилітного навчання на кравецькім відділі входять: Предмети фахові: шиття і крій суконь і білля, моделювання, ручні роботи і народні вишивки, фахові рисунки, книговодство і кореспонденція, кооперація, товарознавство, домашнє господарство. Предмети загально-освітні: релігія, українська і польська мова, історія, географія, рахунки, хемія, наука про громадянство, гігієна, руханка, спів. Від кандидаток вимагають 5—6 кляс вселюдної школи та покінчення 13—18 літ життя. Школа має всі права прилюдних шкіл. Учениці користають із залізничих і трамвайних знижок. Покінчення науки в школі дає основне фахове знання та право на самостійну зарібкову працю. Учениці можуть мати приміщення в бурсі. Наука в школі і на курсах розпочинається в перших днях вересня.

Приймаємо також зголошення на однорічний курс домашнього господарства і кравецтва, що дає практичне знання в куховарстві і кравецтві та поширює освіту вселюдної школи наукою історії, географії і літератури України, кооперації, гігієни і т. п. Тримісячні курси: крою і шиття і суконь, крою і шиття білля, Модниарства, домашнього господарства, трикотарства. 1322 1-2

КУПНО - ПРОДАЖ

НАЙДЕШЕВШЕ жіночі і мужеські парасолі тільки в НОВІТНІЙ ВИРІБНІ ПАРАСОЛІВ „ЛІОН", Шайнохи 2. 1300 3-3

ДО ПРОДАЖІ РЕАЛЬНІСТЬ в Рівнку. Відомість адвокат Д-р Зільбер, Косцюшка 6. Посередники виключені. 1328 1-1

ПРОДАМ каменицю, 17 убікацій коло Личаківського парку, готівка 17.000, довгорочищева 25.000. Зголошення до Адміністрації під „Вклад". 1317 1-2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КУХАРЯ (КИ) ДО ПАНСІОНУ у Ворохті на липень і серпень приймемо. Зголошення з домаганнями і рекомендаціями до 20. червня на адресу: „Взаїмна Поміч Українського Вчительства" — Львів, вул. Якуба Стшеме 11, I. 1318 1-3

ФІЛІЯ „ПРОСВІТИ" в Тернополі розписує **конкурс** на освітнього інструктора. Вимоги: вік найвище 35 літ життя і вища освіта. Зголошення до 31. липня 1938 р. посилати на адресу Ів. Брикович, голова Філії Тернопіль, вул. Міцкевича 9. Виділ Філії. 1319 1-2

ШУКАЮ від зараз на виїзд служниці, що вміє дуже добре варити. Потрібні рекомендації. Зголошення до „Діла" під „Добре вариво". 1327 1-2

МЕШКАННЯ

ВИНАЙМУ кімнату умебльовану з харчем або без. Зголошення до „Діла" під „Околиця Стрийського парку". 1326 1-3

ПАНСІОНИ

ВОРОХТА: Пансіон під „Матірю Божою" під управою Т. Дмитеркової, над Прутом, парк, гряще, соняшна пляжа, поручає гарні кімнати з добірним харчем. Ціни приступні. 1316 1-6

РІЖНІ

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появилися дуже гарні кольорові листівки артиста маляра А. Климка, а саме: Бій під Крутами, Бій на Маківці, Сагайдачний громить турків та інші, можна дістати гуртом і детайл у видавця: І. Стадник, Львів, Городецька 2 б. Для крамниць і відпродавців рабат! 1208 0-15

ТІЛЬКИ тоді добре направлений годинник, коли додамо оригінальні частини марки годинника. Всякі оригінальні частини до всіх марок має тільки **ГУТЕРМАН, Сикстуська чотирнацять.** 1105 5-12

МЕШКАННЯ перед уживанням треба вичистити від блощиць світлом CIAL, досі ... станете всюди. 1297 5-5

ЦЕНТРАЛЬНІ ТА ЗБІРНІ АНТЕНИ системи „ГЛЬОБРАДІО Варшава" доставляє фахово електротехнічна спілка „ЕКОМ" Львів, Сикстуська 29, тел. 203-30. 1609 1-1

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на наймодніші бельські матеріали. Телефон 270-25. 1314 1-1

ХТО з Всечесніших о. Парохів (Осташівщина, Гуцульщина) прийме на третиновий побут. Умовини до Адміністрації „Діла" під „Урядничка". 1-1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Д-р Олександер Лаврівський

перепровадився з днем 1. червня ц. р. на вул. Льва Сапіги 2, партер

Тел. 244-56

Приймає в жіночих недугах і поліжництві. — **Лікування коротко-хвилевим апаратом.** 2-3

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.